

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Évek
1931 * február 20

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

41. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lei

Arcátlanok

Ezt a durva, megalázó sértést vágta az arcába a temesvári vasutasoknk Grigorescu inspektor, amikor előleget kértek a kénytelen kálváriás bukaresti utasokra.

Arcátlanok! Ebben a válaszban benne van hatalmi téboly és a gyűlölő elfogultság, jól szituált főnök gögje és a nyelvenyelben tobzódó sovínizmus rosszakarata, tehetetlen kisebbségi iránt, aki tisztessége és munkája ellenére menthetetlenül van szolgáltatva az önkénynek, rosszakaratnak és emberetlen elbánásnak.

Arcátlanok! Micsoda jellemző dühroham és kulturált lelkiség! Csak ott hangozhatnak el, ahol az egész rendszer ettől a szellemtől fertőzött ahol az inspektor tudja, hogy nem büne, hanem érdeme, díszsége, és nem szégyene az ilyen válasz.

Arcátlanok! Mennyire összeillő, harmonikus ez a szó azzal a rendelettel, mely tiltja a magyar szót a vasut szolgáltatásában, még a magánosok használatában is. Micsoda példátlan logikával egészíti ki az inspektor brutális bántása azt a merényletet, amit a generális egy egész nép lelke szabadsága ellen elkövetett!

Arcátlanok! Tehát nem szabad kérni, nem szabad beszélni, nem szabad emberként, polgárként munkásként becsületesen élni, mert jön a letorkolás, a tilalom, a büntetés! Arcátlan magyar vasutasok, kiált máról holnapra útszaktak a regálba, a töröljétek a fájdalom és keserűség könnyét orcáitokon, mert hiszen arcátlanok vagytok.

Halgassatok és emlékezzetek!

A romlás dinamikája

Evek óta forog már így ez a kerék, a kormányzás szörnyű kereke, amit a folytonos romlás dinamikai ereje hajt...

Olvassuk, hogy a liberális párt legfelső vezetőjára alkalmasnak látta az időt az erőteljes fellépésre. A kormány lejáratja a népszerűségét, a nemzeti parasztpárt elhárította azt a nagy erőkkel, amivel az uralmat, szinte évtizedes munkát és elkecsesedett küzdelem után megszerezte magának.

Ez az erő a hullaszag elől való menekülés kétségbeesett vágya volt...

Az a fertő szülte meg, amibe a liberális rendszer az országot fojtogatta. A fosztogatás megkezdése, a kiszípolozott tömegek feltörő mozgása, a balkáni rendszertől való halálos csőmérő volt az a dinamikai erő, ami az új kormányt az új kormányrendszer reményében a halálra dobták. Azt hittük akkor, hogy egy-egy kisüti az áldott nap s minden gyökereken megváltozott ebben a jobb sorsra érdemes országban. Bizonykódunk, hogy a liberális rendszer és a liberális párt végképpen kimúlt, többé fel se támadhat, új és egészségesebb szelek fújnak már.

De nem ez történt. Az új rezsim nem tudott megalkotni azzal a feladattal, amit magára vállalt. A liberális párt öröndetes megállapítása teljesen fedi a valóságot. A nemzeti-parasztpárt népszerűsége is szétfoszlott. Nem, ne higgyétek, hogy azok miatt az áldozatok miatt, amiket a válságos idők tőlük is megköveteltek. A népszerűség azért foszlott szét, mert ezek a válságos idők bekövetkeztek, mert ezeket a válságos idők a várt új és egészségesebb rezsim nem tudta elhárítani, mert volt Lupény és folytonos harcok, mert nem fogytak, hanem szaporodtak az illegitím jövedelmekben dúsuló

ham tovább grasszáltak a kijáratok veszélyes duvadai és végezetül elöntötte az egész romániai közéletet a fekete szesz...
Ime, újra fordul a szörnyű kerék. A liberális párt megállapítja, hogy népszerűsége aképpen meglehetősen, amiképpen a másiké lejárt, amiképpen a romlás nőtt és hatalmasodott minden vonalon. Ez a folytonos süllyedés adja a jogot a liberális pártnak arra, hogy magának követelje a hatalmat. A romlás dinamikai ereje hat...
Micsoda szörnyű tragédiája ez egy országnak. Igen, a szörnyű kerék újra fordulóban van. A világai közül egy jobb sorsra érdemes ország tovább tépdésik darabokra.

Két órán keresztül járkált inkognitóban Károly király a bukaresti hivatalokban

Meglepő vizit a rendőrségen, az adóhivatalban és a kerületi orvosi rendelőben

VÁRJON! - kiállottak rá a rendőrségen, miközben két zsebmetszőt püföltek

Bukarest, február 18.

Amint az „Ezeregy éjszaka” meséiben Hamun al Rasid kalifa, vagy mint a magyar történelmi mondavilágban az igazságos Mátyás király, II. Károly Románia uralkodója is tájékoztató körútra indult tegnap délután négy órakor fővárosa zajgó, mindennapi életében. Bizonyos, hogy nagyon sokat látott és tapasztalt az alatt a két óra alatt, amíg engedte maga körül egy ömleni az életet, ahogyan az rendesen szokott: telve panasszal és keserűséggel, sok küzdéssel és nyomorúsággal, a szegénység alázatával, a hivatalnok unott nemtörődömségével és fenhéjázásával, a gazdag és a hatalmas göggyével, lelketlenséggel és lelkiismeretlenséggel.

Tapasztalatairól az uralkodó egyelőre nem nyilatkozott. Benyomásait magába zárta. Idővel, lehet, hogy nagyon hamar, lehet, hogy később, talán értékesíteni fogja őket népe javára.

Károly király nem szólt senkinek semmit, hogy hogy miért és hová indul. Kísérője sem volt s nem viselt hatalmi jelvényeket sem, hogy az első tekintetre rá lehessen ismerni. Ugy indult meg, mint a mindennapi élet egyik egyede. A Bulevardul Pache 17 száma alatt kötött ki először. Kerületi rendőrkapitányság van itt. Az előszobában unatkozó rendőrt talált, akitől érdeklődni kezdett: hányan dolgoznak, mit dolgoznak és hogyan élnek ebben a hivatalban.

A rendőr foghegyről válaszolt, aztán a komiszárhoz utasította a kiváncsi látogatót, ahol két zsebtolvajt vallattak nem a leggyöngédebb módon.

A király kopogtatott, mire egy durva hang kiszólt: — Várjon!

A király ennek ellenére benyitott. Az inspekciós komiszár arcán csak pillanatilag trónolt a hivatalos szigorúság. A következő pillanatban már meredtegyenesre ugrott a Felső előtt s katonás pontos sággal adott válaszokat a király érdeklődő kérdéseire. A másik komiszár pedig az alatt a rendőrprefekturát értesítette telefonon a magas látogatásról. Marinescu prefektus azonnal autóbá vágta magát, de már elkésett. A király közben az 56 szám alatti adóhivatalba nyitott be. Itt sem ismerték meg azonnal a hivatalnokok s bizonyos kelletlenül feleltek érdeklődéseire egészen addig, amíg a ki-fulladt Marinescu katonásan le nem jelenkezett a „Felső” előtt. Akkor felugráltak s kinos zavarban dadogták el, hogy

az inkasszó bizony nehezen megy, a hátrálékos sok, a nép nehezen tud fizetni, mert a szegénység egyre nagyobb.

A Horia-utca 7 szám alatti kerületi orvosi rendelő volt a következő állomás. Itt érte a királyt a legmeglepőbb tapasztalat.

A rendelő zárva volt, orvos seholt, bent a szobában viszont két beteg gyermek várakozott.

Marinescu rendőrprefektus rosszalón

csóvalta a fejét s várta az uralkodó legmagasabb elítélő megnyilatkozását. A király azonban nem szólt semmit. Ujra az utcára ment a rendőrprefektus kíséretében a Nagypiacra és a Bulevardul Marian keresztül a Calea Rahovei-re tartott.

Itt is a kerületi rendőrkapitányságot kereste fel. Egyelőre csak egy hangosan horkoló rendőrt talált. Rövidesen azonban összeszaladtak a komiszárok és fesszes vigyázz-állásban sorakoztak föl. A munkájuk, fizetésük, és megélhetésük felől érdeklődött. Az egyik komiszár, a kire a kereskedések felügyelete tartozott, előadta, hogy

tapasztalata szerint különösen a péküzletekben csálnak sokat a mérleggel. Az uralkodó nyomban a legközelebbi péküzletbe ment és saját kezűleg mért le egy kiló kenyert.

— Miért nem jár el azonnal a csalókkal szemben? — kérdezte a komiszárt.

— Ez nem áll hatalmamban, Felső!

Azután a munkanélküliségről érdeklődött a király s azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretne bepillantani a munkanélküliek életébe. A király óhaja parancs, a komiszár a Calea Rahovei 355 szám alatti nyomortanyára vezette az uralkodót. A tömeglakás oduibán villámgyorsan terjedt el a hír, hogy a szenny és egészségtelen nyomortanya milyen magas látogatót kapott. A megilletődéstől siránkozó asszonyok, maszatol

Mindössze egy lakonikus távirat jött Párisból...

Bukarest, február 18.

A kölcsöntárgyalásokról van szó.

Párisból a kormány többszöri sürgetése ellenére mindössze egy lakonikus táviratot küldött Popovici pénzügyminiszter: „A tárgyalások folynak, remény van az ellentétek eisimitására.”

A kormány tagjai, — amint a beavatottak mondják, — igen neheztelnek Popovici-ra, amiképpen tájékoztatlanul hagyja őket. Mironescu miniszterelnök újra felszólította a pénzügyminisz-

és sápadt gyermekek tódultak elő mindenünnen. Az uralkodónak mindenkire volt valami kedves szava. Kinyitott a pénztárcája is. Kisebb-nagyobb összegek vándoroltak a munkától kidurult, éhezéstől kiszikkadt tenyerekbe

Az egyik kétgyerekes asszonynak 2000 lejrt adott a király s közölte vele, hogy ezentul a királyi palotából kap enni.

A tömeg pedig az utcán is nőttön-nőtt, már-már elállta az utat. Az uralkodó azonban nem félt, nem aggódott. Mosolyogva folytatta a beszélgetést, sőt az egyik paraszt kérésére még megtekintette azt a lovat is, amit a „bagye” éppen akkor vett, hogy el tudja végezni valahogyan a tavaszi szántást. Bizonyos, gyenge bőrben volt a paripa, de azért a király megdicsérte. Jó ló, csak kissé fel kell táplálni, hogy ereje legyen. A paraszt örvendett a királyi elismerésnek s öröme leirhatatlanná dagadt, amikor a ló „feltáplálására” költséget is kapott.

Aztán a király még mindig mosolyogva áthaladt a tömegen s hazafelé vette az útját. Nyomában mindenütt ott volt Marinescu rendőrprefektus. Gonodsan figyelt, a legkisebb mozdulat sem kerülte el a figyelmét. De minden jóakarata ellenére sem tudta hasznossá tenni magát.

A Lapta szerint Károly király 200 ezer lejrt osztogatott szét ezen a rövid két órás körúton.

tert, hogy küldjön részletes jelentést s igyekezzék a tárgyalásokat legkésőbb szombatig befejezni. Mironescu azt javasolja, hogy Popovici igyekezzék odahatni, hogy a függőben lévő, ugynevezett mellékkérdéseket ne most, hanem később, a kölcsönszerződés aláírása után tárgyalják újra, mégpedig Bukarestben.

A bukaresti sajtó nagy része nagyon tartózkodva ír a kölcsönről és újra megállapítja, hogy ha a kölcsönt nem sikerül a kormánynak megszerezni, úgy a Mironescu kabinet nem tartja tovább pozícióját.

Hatieganu miniszter dönt a zsilvölgyi bérkonfliktus ügyében

Bukarest, február 18.

Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk azokról a tárgyalásokról, a melyek Hatieganu munkaügyi miniszter vezetésével a zsilvölgyi munkakonfliktus eisimítása ügyében folynak a közlekedésügyi minisztériumban. A tegnapi értekezlet, amely a késő esti órákig tartott, valamennyire közeledéshez vezetett a bányatársulat és a munkások álláspontja között. Mindkét fél elfogadta azt az elvi álláspontot, hogy az eddigi munkásfizetéseket tényleg redukálni kell, azonban a bányatársulat a munkanapok arányában

míg a munkások a ténylegesen kézhez vett bérösszeg arányában járultak hozzá a redukciónak. A két álláspont között az egyetlen fogas kérdés a bérredukció tényleges összege.

Ma délelőtt újból összeültek a tárgyaló felek, de mivel a hosszú és éles vita, mely késő délutáni órákig tartott, sem hozott döntést,

mindkét fél Hatieganu munkaügyi minisztert kérte fel döntőbíróul és így ma egyedül Hatieganu munkaügyi minisztertől függ, a zsilvölgyi munkáskonfliktus problémájának megoldása.

PANOPTIKUM

AZ UJSÁGÍRÓI
NOTESZBÓL

Budapest, február 18.

Régi tétel, hogy az energia sos-m vész el, hanem átalakul. Más köpenyben jelentkeznek.

Az ének ezúttal Szabó Dezsőről szól. Arról a Szabó Dezsőről, aki bejelentette, hogy bevégezze életé munkáját, többé nem vesz tollat a kezébe. Irt életet, írjon most már más is. Az elsodort u Szabó Dezsőjéről, a legelsődortabb emberről, aki hiába kitűnő író, elsőrangú stilisztika, nagy név, mégis megbukott, egyetlen sorát sem közli le, meghalt, mélyen eltemetve fekszik a föld alatt.

Röviddel ezelőtt az egyik erdélyi író-művésznek — nem fontos, férfi-e vagy nő? — testes regénye jelent meg.

Ennek az íróművésznek teljesen kialakult, sajátos iránya volt. Az irodalmi piacon a közepes értékek bélyegével márkázták.

Ez az új könyve azonban a szenzáció erejével hatott. Mert eltekintve attól, hogy az íróművész egyéni stílusát egy egészen új hanggal cserélte föl, a regény grandiózusnak bizonyult. Egy széleskörű tehetség szerencsés munkájának, a nyelv gazdagsága, a fantázia ereje, a szociális látókör kiterjedettsége szembeszökő fejlődésről tanuskodtak.

Olyan volt ez a könyv, mintha Szabó Dezső írta volna.

Az irodalmi operatőrök most boncolják a regényt, izekre szedik, összehasonlítják, mérlegetlik, oknyomozzák.

Keresik a magyarázatát annak, hogy az energia megmaradásának törvénye hogyan érvényesíthető ilyen frappáns módon a belletrisztika világában, ahol tudvalevőleg feje tetején áll minden igazság és szabály...

S ha a magyarázatot megtalálnák, akkor az ujságírói notesznek ez az előzetes jelentése az utóbbi évtizedek legszűkebb irodalmi szenzációjává fog bővülni.

Az utolsó levél

Ma kezembe került Kardos Mihályné utolsó levele. Néhány nappal a felakasztása előtt írta ügyvédjének, dr. Virág Gyulának. Már tudta, hogy az ítélet jogerős, de az örök isteni rendeltetés nyomán még bízott a kegyelemben.

Milyen problémái vannak annak, akit 4-5 nap választ el a haláltól.

Szomorú forrás ez a levél lélekbuvárak, büntetőjogászok és kortörténészek számára. Alljon hát itt teljes egészében:

— Dr. úr nagyon szépen kérem tudason engem a takarékra vonatkozólag hogy mi történik mert az örök be fogadott fiam ut volt nálam e hó 12 keddikén és azal a hírel jöt hogy az egész 109 hold föld ki van hirdetve hogy el fog árverezni és a bank től is kaptam eszl az írást három ezer pengő erejéig van ki hirdetve ez sem jár már két ezer pengő a ház árából is ki let fizetve amit tudatam is a dr. ural amikor it találkoztunk úgy színtén el montam a dr. urnak aki a dr. Virág úr meg bizásából fel kereset nagyon kérem tesék elintézni hogy ne legyen valami pót-tom árért el pazarolva miután egy kevés remény volna azs élethez, de ha tizen öt évről lehet szó a kor aszt már túl élni nem birom de bizom dr. Virág úr szavába vagyis a reményit nem vesztetem el, hiszen nem kel meg magyarázni. De nálam nál töb és nagyobb teles kint szalad én vagyok az a szerencsétlen akin nem lehetne segiteni még anyagi helyzetemre való nézve sem Nagyon szépen kérem tesék átál pen-ni vagyis meg vátsza hogy vagy a föld le teremné vagy én bíztam fizetném azt az öszeget ha gondolja hogy a fölmentéshez volt szó nagyon kérem tesék meg nyuktatni nagyon kérem tesék figyelembe veni volna ki látás mi után bizonyos összegekről kérésmet maradok Öszinte tiszteltel

Öz. Kardosné.

Öt nap múlva halott volt.

Szivesség

Egy kedves és csinos pesti primadonna, egy harmadrendű orfeum elsőrendű művésznője, bizonyos Nagy Anci nevű hölgy ma határozott szavakkal megkért egy szivességre. Arra ugyanis, hozzam nyilvánosságra, hogy üdvözlö a brászói közönséget.

Aztán megkérdezte, hogy a B. L.-t olvassák-e Marosvásárhelyen? Igen, mondtam. Nagyon jó, felelte, akkor üdvözlöm a vásárhelyi közönséget is.

Végül becsületszavamat adtam, hogy üdvözlölni fogom nevében az aradi, temesvári, szatmári, szászrégeni, csikszeredai és lugosi közönséget is. Hamarjában több páros nem jutott az eszébe.

Ó, milyen kedvesek is ezek a szinpaditündérek. Ha valahonnan elkerülnek, emlékeztetik azonnal tömeggel szublimálja a városi, homályos szerelmet éreznék a bizonytalan polgárság iránt, mely jegyet

EXPRESSZ-INTERJU
7 PERC ALATT

JORGA

Budapestre készül, ahol előadást fog tartani

Egy különös ember különös portréja

Bukarest, február 18.

Bevallom őszintén, hogy Jorga személye sohasem volt szimpatikus előttem. A professzor ur, a diadalmas szakáll boldog tulajdonosa minden megnyilatkozásában érezte, hogy ő a legkülönb, a legnagyobb, a legnagyobbat, egész Romániában. Lehet hogy igaza van, de azért talán mégis furcsa egy kicsit, amikor a professzor ur tajtékoz szájjal odakiáltja ezt az elképpedit képviselőnek. Például így:

— Legyetek boldogok, hogy itt ülök köztetek, huszan együttvéve nem értek annyit, mint én egyedül.

Aztán volt még egy néhány eset, ami szinte ösztönszerűleg kiváltotta az emberből az antipátiát a szépszakállu professzorral szemben. Igenis, ezt mondta egyik beszédében Jorga: Rá kellett volna löni a tömegre, összeszorult szívvel, de löni kellett volna a katonaságnak, mert esakik így lehet a tekintélyt fenntartani. Az is kimondottan ellenszenves volt, a hogyan Jorga már az első percekben a tekintély kormány mellé szegődött. Fzzel a kérdéssel kapcsolatban ilyeneket mondott: Nevetséges dolognak tartom,

Akinek rövid a huszonnégy órás nap

Reggel nyolckor előadás a kereskedelmi akadémián, kilenc órákor a kultusz-miniszteriumban konferencia az egyetemi hallgatókról, tíz órákor a lapja szerkesztőségében dolgozik. Tizenegy órákor előadás a jogi fakultáson. Tizenkét órákor fogad a rektori hivatalban, egy félórával később pártterkezetet a klubban egy órákor a jótékony egyletek egyetemesi megbeszélésén van. Ebéd közben átnézi a lapokat, korigálja azt a négy könyvét, ami most jelenik meg, átnézi a levelezését. Délután három órákor a bölcsészeti fakultáson előad, négy órákor a kamarában husz perces beszédet mond a legutóbbi munkástüntetésekkel kapcsolatban, hat óra előtt még egy előadást kell tartania a fakultáson, hét órákor az Atheneum épületében nyilvános konferenciája van, nyolc órákor a történelmi emlékek egyesületének évi nagygyűlésén elnököl, vacsora előtt még beszédet mond a pártklubjában. Haza megy és megnézi, hogy ez estére hány invitáció futott be hozzá. Kiválasztja azt a legsürgősebb három vagy négyet, ahol mindegyik tíz-tíz percet tölt. Benéz még a bölcsészhallgatók báljára, felkeresi a Mircea egyesület bazárját, ahol jótékony tánc folyik, pontosan öt perccel benéz a nemzeti színházba és ha még nincs éjfél, akkor még beugrik Mironescuhoz, akivel már két nap óta szeretett volna beszélni, de a miniszterelnökkel abban állapodtak meg, hogy legzavartalanabban éjjél felé beszélhetnek. Aztán hazamegy, leül az íróasztalához és megírja a holnapi vezércikket, átnézi a delutáni lapokat és ir két-három hozzászólást a napi politikához. Egy fejezetet feltétlenül megír a most készülő történelmi munkájából, van aztán minden nap néhány nagyon sürgős levele, amire ilyenkor válaszol, egy-két cikk, amit a külföldi lapok kértek tőle... reggel nyolc órákor már megjelenik a diadalmas szakállal az egyetemen.

Hogyan lehet ezzel az elfoglalt emberrel tíz perccel nyugodtan beszélgetni? Ez egy olyan probléma, amire ma Bukarestben senki sem tud válaszolni. Először telefonon próbálkoztunk. A professzor e

váltott, tapsolt és megcsudálta a primadonna művészetnek elkeresztelt sex appealjét. A primadonnák üdörlése nem olyan fölényes, mint az író és az olvasó kapcsolata, mely véleményközlésben vagy ellentétességben nyilvánul meg, hanem alázatos, csendes, hálálkodó köszönet a tapsokért, amit semmi ellenében kapott, mint a koldus rebegése az odanett fillér nyomán.

Uriembernek érzem magamat, átadom hát az üdörléteket, fogadják Uraim jószínnel s ha palakit különösebben illetve, érezze találva magát.

Felekezeti ellenléti

Mindenütt van.

Pesten ujabban humorban nyilvánul meg. (A felekezeti ellentét általában humor.)

A múlt hét két viccet szült. Az első keresztény. A másik... természetesen.

hogy a buta és kultura nélküli tömeg szavazataival befolyásolhatja az ország ügyeinek intézését. A professzor tehát a leplezetlen diktatura híve és erről a kérdéssről számtalan cikket is írt. És az is nagyon jellemző a professzorra, hogy a diktaturáról szóló véleményét ilyen brutális formában fogalmazta meg. Igenis a diktatura híve vagyok, de nem diktátort, hanem diktaturát akarok, az ész diktatúráját a buta, műveletlen tömeggel szemben...

Igen, minden kerteles nélkül megállapíthatjuk, hogy a politikus Jorga, a pártvezér, a lapszerkesztő Jorga nem szimpatikus jelenség. De nem szabad arról megfeledkezni, hogy Jorgának e három mesterségén kívül még egy egész sereg más foglalkozása van. Számtalan egyesület elnöke, egyetemi professzor, szindarabot és regényeket ír. Az akadémiában minden alkalommal szenzációs történelmi felfedezésekről számol be, az összes nemzetközi, tudományos organizációk lelkes és aktív tagja és... de nem is lehet sorra felsorolni mindazt, amivel ez a csodálatosan aktív ember foglalkozik.

Az egyik hallgatója állította össze például a mai napja programját:

pillanatban a jogi fakultáson van, még egy-egy negyedórát tart az előadása. Negyed óra múlva: A professzor urért antót küldtek és miniszteriumba ment. Ujabb negyedóra múlva: a professzor ur időközben a kereskedelmi akadémiára ment. És így tovább, végig a professzor ur zeg-zugos napi programja szerint.

Végre a kereskedelmi akadémia folyosóján mégis sikerült elcsipni.

— Interju? Ha hét perc alatt tudunk végezni — mondta — pontosan hét perc időm van...

— Hogyan oldaná meg ön professzor ur a kisebbségi kérdést?

— Ez attól függ, hogy milyen helyzetben volnék én és milyen volna a kisebbségek magatartása.

Jorga minden gondolkozás, perenyi habozás nélkül felel, mintha már rég alaposan felkészült volna a kérdésre.

— Még mindig hisz professzor ur abban, hogy a székelyek a románoktól származnak?

— Régi okmányok és történelmi kutatások alapján állíthatom, hogy nagyon sok román beleolvadt és elnemzetlennedett a székely nép többségében.

Jorga ügyesen kitért a kategórikus válasz elől, ugylátszik, hogy a székely teóriájában már lényeges változás állott be. Már nem tartja a székelyeket elmagyarosodott románoknak, hanem csupán azt állítja, hogy a székelyek románokat olvasztottak magukba.

— A magyar írók közül kit ismer?

— Szeretlem Mikszáthot és Jókait. — Legszebb regényének a Senki Szigetét tartom.

— És az erdélyi írók közül?

— Nem ismerem az új erdélyi írókat. Egyedül a német erdélyi írókat ismerem közelebbről.

— A magyar-román néplélek közeledésének milyen utjai volnának professzor ur szerint?

— Ha rajtam volna, én széles mederben megindítanám egy román, mint a magyar írók műveinek kölcsönös lefordítását és ezenkívül a Valeni de Muntei népegyetem mintájára lehetővé tenném,

I.

Egy előkelő és vallásos szentriagglegényt megkérdezi valaki, miért nem nő-sül?

— Mert az életet kevésre becsülöm. Igaz keresztény pedig nem osztja meg mással azt, amit nem becsül.

II.

Kohn és Grün (mint évtizedek óta minden nap) találkoznak.

— Nu? — kérdi Kohn — mi ujság?

— Vettem egy kecskét.

— Egy kecskét? Minek neked egy kecske?

— Hogy mekegjen.

— És hol tartod?

— Hát hol? A lakásomban.

Kohn elképped.

— De Grün!... a szag!

Grün elgondolkozik és lassan feleli:

— Majd megszokja.

Örizkedjétek a kézzel csomagolt szappanoktól

Egy kézzel érintett és csomagolt szappan átviheti a bacillusokat azokra, akik használják, mert, ha a kezek, amelyek érintik, meg vannak fertőzve, a bacillusok magára a szappanra könnyen átvihetők. A „Cadum”-szappan egészen meggyártja. A pusztá kéz nem érinti gyártásának semmilyen fázisában, tehát teljesen bacillusmentes. A „Cadum”-szappan a világ egyik legnagyobb és leg-higienikusabb szappangyára állítja elő.

hogy a személyi érintkezés is meginduljon a két nép között.

— Mi a véleménye a magyarokról?

— Én nagyra becsülöm a magyarok nemzeti érzését és megvagyok győződve arról, hogy a magyarok fontos szerepet töltenek be Európa délkeleti részében. Még hozzá kell tennem, hogy ez a szerep-kör nem irányulhat a románok ellen, sőt ellenkezőleg:

A magyaroknak a románokkal együtt kell ezt a történelmi hivatást betölteniük. Nincs még egy nemzet, mely annyit áldozott volna a saját nemzeti kultúrájáért, mint a magyarok.

— Hisz ön abban, hogy Erdélyben van irredentizmus?

— Hogyne. Megvagyok győződve arról. De én nem félek tőle.

— Professzor urnak már többszáz kötetet jelent meg, miért nem gondoskodik arról, hogy magyar nyelven is megjelenjenek művei?

— Idáig egyetlen könyvem jelent meg magyarul a „Legyőzött végzet”. Azóta senki sem jött, senki sem érdeklődött a műveim magyar fordítása iránt. Az új magyar írók csak a modern román irodalom iránt érdeklődnek, nekem pedig ezekről, — hogy őszinte legyek — nincs jó véleményem.

A beszélgetés, mely az akadémián kezdődött, elhúzódott egészen Jorga professzor lakásáig. Utközben még egy kérdést tettünk fel neki.

— Hány nyelven beszél ön professzor ur?

Jorga szemrehányás nélkül adja meg a választ:

— Husz nyelven tudok. Vannak nyelvek, melyekből csak keveset értek, ezeket nem is számítottam.

— El tudná ezeket sorolni?

— Hogyne. Németül, franciául, angolul, spanyolul, görögül, latinul, románul, törökül, oroszul — egy orosz titkárnőm van, ezzel gyakorlom az orosz nyelvet és olaszul. Ez ugyebár idáig tíz nyelv. Ezenkívül alaposan ismerem a következő nyelveket: A régi szláv, a mongol, a hindu, a héber és az amerikai vörösbőrűek nyelvét. Tudok dánul, szerbül, bolgárol, svédül és tudok magyarul egy keveset.

— Magyarul? kérdeztük esodálkozva.

— Igen, magyarul. A feleségem perleketül beszél magyarul.

Közben megérkeztünk Jorga lakására. Az előcsarnokban egy végtelenül szimpatikus fehérhajú öreg hölgy fogadott bennünket. Jorga, hogy bebizonyítsa a magyar nyelvtudását, így üdvözlölte a feleségét, magyar nyelven:

— Hallja kicsi fiam, hijuk meg ezt a magyart Valeni de Muntei-ba, hogy ott beszélhessünk vele magyarul? Akarsz te is?

Jorga felesége kitűnő magyar kiejtéssel válaszolt:

— Hogyne akarnám. Nagyon szívesen látjuk...

Bucsuzás közben Jorga még utánam szólt:

— Még azt is megírhatja, hogy rövidesen Budapesten tartok felolvasást. — Meghívtak a budapestiek. Megírhatja, hogy nagyon szívesen megyek el, de remélem, nem járok úgy, mint Prágában, ahová szintén meghívtak, — de a magam költségén kellett utaznom. A prágaiak el felejtették megtéríteni az utazási költségeimet.

Farkas Aladár.

~~~~~

— Több magyar emigráns kommunis-tát kiutasítottak az Egyesült Államokból Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok kormányja az utóbbi napokban rendkívül szigorú rendszabályokkal harcol a kommunisták ellen. Tegnap többet kiutasítottak az Egyesült Államok területéről. A kiutasítottak között több magyar emigráns kommunista van, akik a magyar forradalom összeomlása után a menekülőjort nyertek az Egyesült Államokban, itt azonban tovább folytatták agitációjukat.

Február 20

Dienes László: Politika az iskolában

Berlin, február 18.

„Szabad-e, kell-e politika az iskolában? Kérdés, amelyet ma szenvedélyes mohósággal vet fel a német polgári közvélemény. A tízenharminckor órában, alaposan megkérve, akkor, amikor a politika már bent van az iskolában. Anya, a politika, hogy ma már nem lehet arról tárgyalni, hogy jó-e vagy nem jó, ha a politika bent van az iskolában, legfeljebb arról utólagosan beszélgetni, hogy miképpen jutott bele a rövid idő alatt.

Hogy mennyire elpolitizálódott a forradalmi német iskola, annak sok a nagy port felvető megnyilvánulása volt. A legnagyobb a jobboldali politika csinálta az iskolában, mely nyíltan üzte és üzi ma is az igazságot a tanuló között a mai német államformájának ellen. Iskolai ünnepélyek, megtagadott közéleti ünnepélyek vagy a mai állam embelszínén a kisbűnös formájában nem ritkán keletkező nyilvánosság szeme elé. A legtöbb közéleti iskolában kifejezetten jobboldali politikát tanítanak a tanárok és a tanulók, nemzetiszocialista szervezetbe tömörülnek.

Általában a fiatalság között csak a szélsőjobb pártok hódítanak. Van egy pár (nagyon jobboldali) iskola, melyben a baloldali politikát tanítják. Ezekben a tanuló között állami ünnepélyek és heves csata folyik a szocializmus és a kommunizmus között. Hogy mennyire bent van a politika a mai német iskolákban, az nagyon nagy jelentősége van, azt láttam tegnap egy látogatás alkalmával Berlin legújabb iskolájában, melynek középiskolájában ahova éppen évégből meghívtak.

A Karl Marx-Schule (még egy évvel ezelőtt hívták Friedrich Oberrealschule volt a neve), mint ahogyan a nyájas olvasó a nevéből is láthatja, kimondottan szocialista szellemű iskola. Egyik legnagyobb munkásságát Neukölln közepén, csaknem kizárólag munkásgyermekekkel, akiknek szülei talán ki is kérik a tanítást szocialisták a ilyen nevelést kívánják gyermekeiknek. Az osztályban, melyet meglátogattam, csak egyetlen gyermek van, akinek szülei intellektuálisok.

En egy német-történelem-földrajz óra látogatására kaptam engedélyt. Nem az osztályból (ennek csak udvariasságból bejelenttem előző nap), hanem az osztálytól. Kis szótárakom intézte el, aki meghívott. A tárgyat vezető diák-elnök megjegyezte leeresztve nekem, hogy nem szeretik az újabb látogatásokat, mert már nagyon sok butaságot írtak össze az iskoláról. Igérttem, hogy megírok minden lehetőséget, hogy ne írjak butaságot.

A téma volt: Demokrácia, vagy diktatúra? A német el a szocialista társadalomhoz? Kipiható az arcok... izgatott fészérlések, szenvedélyes vita folyik, mely nem ül el az óra végével, hanem kihát hosszú időre a eleve nem tartja a gyermekek érdeklődését. A témát nem véletlen választották és nem is a tanár, hanem egy témakiválasztó gyermekbizottság, mely a legközelebbi hetekre a következő három témát tűzte ki: kellenek-e gyarmatok Németországnak? A munkaszolgálati kötelezettség és a demokrácia és a diktatúra kérdése.

Előbb ötten felolvasták a dolgozatukat, melyet a témáról írtak. Négy a diktatúra mellett, egy a demokrácia mellett. Ugyanakkor a kommunizmus nagy többségben van az osztályban. Pedig az iskola kimondottan szocializmusra van állítva. Az osztályban az exponált szocializmusra. Aztán követték egy szenvedélyes vita, amelyben a gyermekek képesek. Teljes szívvel és meggyőződéssel. Érdekes azonban, hogy az osztályban, mely nagyon tele volt szocializmus nem foglalkozott tárgyilagosan a témával, saját pártjával is lecsapott. S a kérdés? Főleg hallgatott, állást igyekezett nem foglalni, inkább kiegészített a tárgyi tételeket helyreigazított, objektív, nyugodtan, kerülve gondosan, hogy a gyermekek érdeklődését megfárasztja.

A politika az iskolában, a legaktuálisabb politika, amiről az utcán vagy a parlamentben beszélnek. S látszott a gyermekeken, hogy rendszeresen olvassak az újságok persze a napi lapját, ahová tartoznak.

A polgári liberalizmus álláspontja, hogy az iskola ne politizáljon. A fiatal német köztársaság ezt tette tízenkét évig. Az eredmény? Hogy az iskolák legnagyobb részében befészelték magukat a legrészletesebb államellenes, nemzeti túlsúly politikát, mely a köztársaság megvetésére tanítja a gyermekeket. A német kormány előírja az iskolákban az alkotmány tanítását; természetesen a köztársaságát. Tíz évvel ezelőtt az új német köztársaság, mely messze ment a „semlegességben”, hogy napról napra nem hajtották végre az alkotmány tanítását, önmaguk rendeltetését. S így a köztársaság tette, hogy az ifjúság a nemzetiszocialista demagógiájának áldozata s a köztársaság ellensége legyen.

180 francia intellektuel a béke mellett

Páris, február 18.

Egy feltűnést kelt az a békamanifesztáció, amelyet száznyolcvan közismert francia intellektuel a „Notre Temps” című politikai folyóiratban, melyet a francia titkára, Jean Luchère szerkeszt, közölt. Ebben a francia intellektuel állást foglalnak az igazságos béke mellett. A német sajtó hozsannával fogadta a francia intellektuelleket és megnyilvánulását, míg a jobboldali francia sajtó a demagógiát fejezi ki mellette.

Véres munkanélküli tüntetés Galacon

Galacon, február 18.

Tegnap este véres összecsúszás színhelye volt a galaci kikötő. Az összeütközést az „Amiros” nevű görög hajó érkezése robbantotta ki. A hajórakomány partraszállításához ugyanis egy sorozat munkást alkalmaztak és mintegy százhusz munkanélküli is odaérkezett a kikötőbe. Ezek követelték, hogy nekik is adjanak munkát. A munkások vezetője, Vasiliu Andrei hevesebb szöveg után tárgyalni akart a munkanélküliekkel, akik azonban a munkásvezetőt üldözték, a földre tiporták és megrugdosták, majd bedobták a Dunába.

Andrei, a szenvedett sérülések miatt, nem bírta elviselni, hogy munkástársainak

Oriási riadalom támadt:

Mihalache elkészítette a vagyonellenőrzésről szóló javaslatot

Nagyon sokan kiszedték
a bankbetéteket

Bukarest, február 18.

Annak a híre, hogy Mihalache belügyminiszter nagyjában már megalkotta a vagyonellenőrzésről szóló törvényt.

A kormánypart fiatal erdélyi nemzedékének körében elégtételt és jó benyomást kelt, mert a chemaristák már több ízben hangsúlyozottan követelték ezt. Ezzel szemben országsszerte az az érdekes jelenség figyelhető meg, hogy

ettől a törvénytől való félelmükben nagyon sokan kiveszik bankbetéteiket és tőkéiket vagy ékszereket fektetik vagy külföldi bankokhoz utalják át.

Ezt a rendkívül káros aggodalmat az a

Csempészek selyem az Orient-Expressen

A selyem megvan, a csempészek megszöktek

Bukarest, február 18.

A bukaresti rendőrség tegnap délután nagy-szabású selyemcsempészesnek jött a nyomára, amelyben a jelek szerint több bukaresti kereskedő is érdekelt van.

A leleplezés az Orient Express beérkezésével kapcsolatosan történt. Névtelen följelentésre ugyanis a rendőrség erős készültséggel vonult ki, hogy elfogja azt a nagy selyemszállítóményt, amely, — a följelentés szerint, — az Orient Expressen érkezik, természetesen a hozzátartozó csempészekkel együtt. A vonat beérkezése után az erősen figyelő detektívek csakhamar felfedezték, hogy a hordárak két hatalmas bőröndöt cipelnek a pályaudvarról kifelé. Az egyik detektív gyanusnak találta a rendkívül éles személpodgyaszt s hirtelen lefogta

A zágrábi bombamerénylet utóhullámai

Belgrád, február 18.

Sándor szerb király zágrábi látogatásának igen érdekes bonyodalmak származtak. Az a három horvát politikus, akiket a diktatúra kiküldetésére Zsifkovics tábornok beérőszakolt a kabinetjébe, beadták lemondásukat s azt az uralkodó el is fogadta. Együttal törvényt hozott arra is, hogy a kormányt szervezzék át olyanformán, hogy új miniszteri tárcát szervezzenek egy állandó miniszterelnökhelyettes számára.

A zágrábi királylátogatás alkalmával felrobbant bombák miatt is rendkívül jellemző bonyodalmak származtak. A berlini Vossische Zeitung számol be arról, hogy

a bombamerényletek miatt letartóztatott gyanúsítottak közül Poprai János villanyszerelő a belgrádi rendőrfőkapitányság harmadik emeletéről leugrott és holtan került el az udvar kövezetén.

A Macsek-pőr borzalmai óta nem meglepetés, ha az agyonkínzott gyanúsítottak inkább a halálba menekülnek, mintsem kitégyék magukat a középkori vallatási eljárások rémségeinek.

Megszólal a zágrábi bombamerényletek ügyében a Berliner Tageblatt is, amely

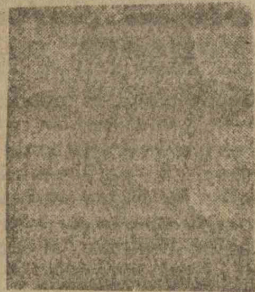
erélyesen visszautasítja az Anala belgrádi távirati ügynökségének azt a hírt, hogy a merénylethez szükséges

kellett kimenteniük szorongatott helyzetből.

A munkanélküliek csoportját később a rendőrség szétoszlatta.

Ma délelőtt újra megismétlődött a munkanélküliek tüntetése. Ez alkalommal pár száz munkanélküli vonult fel. A rendőrség, hogy egy nagyobb összeütközésnek elejét vegye, erősebb készültséggel vonult a helyszínre. A karhatalom parancsnoka felszólította a munkanélkülieket a távozásra és közben, amidőn ezek nem engedelmeskedtek, riasztó lövéseket adtak le a levegőbe.

A rendőrség tovább is megszállva tartja a kikötőt, miután a tüntetések megismétlődésétől tartanak.

hidelem váltotta ki, hogy a vagyonellenőrzésről szóló törvény nem csupán a köztisztviselőkre vonatkozik.

Ezzel kapcsolatban kormánykörökben az az eszme vetődött fel, nem volna-e jobb teljesen eltekinteni ettől a törvénytől? Ehelyett azt javasolják, hogy a számviteli törvényt az a rendelkezés, amely szerint a pénzügyi vagyona ellenőrizhető, terjedjen ki az egész tisztviselői karra, másrészt pedig a köztisztviselők adóvallomásait tegyék nyilvánossá. Ezzel szemben egyidejűleg súlyosbítanák azt a büntetést is, amelyet a törvény olvan esetekre ír elő, amelyekben vagyonuk miatt méltatlanul rágalmaznak meg tisztviselőket.

Megkezdtek a nyíregyházai gyilkosság lőtárgyalását

Nyíregyháza, február 18.

Emlékeztet még az a gyilkosság, amely az elmúlt év szeptemberében történt az itteni Ehrenfeld-fatelepen, ahol Klein Sándor könyvelő féltékenységből meggyilkolta kollegáját, Stark Andor cégvezetőt, aki főnökük leányának vőlegénye volt és a gyilkosság után a holttestet a fatelepen elásta. A nyíregyházai törvényszék ma délelőtt kezdte meg nagy érdeklődés mellett, a bűnper tárgyalását.

Klein Sándort az utóbbi időben víziók kínozták, állandóan azt tudakolta a börtönőröktől, hogy felakasztják-e, vagy pedig megussza börtönbüntetéssel. Halálfelelőmben már hetek óta nem alszik s a perpetuum mobile feltalálásával foglalkozik. A mai tárgyaláson Klein azt hangoztatta, hogy önvédelemből követte el a gyilkosságot. Ítéletre a hat végén kerül sor.

Harc

a Jonscu-féle nyelvrendelelet ellen

Bukarest, február 18.

A magyar párt parlamenti csoportja ma délelőtt Jakabffy Elemér dr. elnöke alatt értekezletet tartott, amelyen állást foglaltak a tárgyalásra kerülő törvényjavaslatokkal szemben s általában megállapították a csoport tevékenységét. Részletesen megvitatták az uzsora-törvényt és a többi napirenden levő javaslatokat.

Foglalkozott azután az értekezlet Jonscu tábornok vasuti nyelvrendeleletével, amely megtiltja a magyar nyelvnek a CFR-nél való használatát. Elhatározták, hogy előbb erősen tiltakozni fognak a rendelet ellen Raducanu közlekedésügyi miniszterrel és Mironescu miniszterelnökkel, majd — amennyiben e közbelépés eredménytelen marad — magában a parlamentben is szövegeszik ezt a felháborító ügyet.

— Ötszáz kilométeres sebességet ért el a legmodernebb repülőgép. Párisból jelentik: A franciaországi Farman repülőgépgyárban most egy olyan aeroplán készítenek, amellyel huszezer méter magasságra fel lehet szállni a világűrbe. A gép gyorsasága óránként körülbelül ötszáz kilométer lesz. Az aeroplánba egy tizenkét hengeres, négyszáz lóerős; motort építenek be és az egész repülőgép súlya huszonöt métermázsa lesz. A pilóta számára légmentesen elzárt külön kabint építenek, amelyet rugók kapcsolnak össze a repülőszerkezettel.

— Charlie Chaplin elindult Európa felé. Newyorkból írják: Charlie Chaplin kilátásba helyezett európai körutja a megvalósulás stádiumába lépett, amennyiben a világhírű filmkomikus tegnap egy óceánjáró gőzös fedélzetén elindult Európa felé.

Társaság

1931. február 18.

Zürich (nyitás): Berlin 125.13, Amsterdam 207.92, Newyork 518.20, London 25.17, Páris 20.51, Milánó 27.12, Prága 15.34, Budapest 90.42 és fél, Belgrád 9.12 és háromnegyed, Bukarest 308, Varsó 58.10, Bécs 72.85.

Devizák (belföldi jegyzés). London 816.50, Zürich 32.48, Newyork 167.80, Berlin 40, Bécs 23.63, Prága 4.97, Budapest 29.35, Milánó 8.80, Páris 6.60, Amsterdam 67.61.

Valuták. Angol font 816.30, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák shilling 23.60, cseh korona 5, pengő 29.50, márka 40, olasz lira 8.80, francia frank 6.60, holland forint 67.70, dinár 3.

Telef. 518. MODERN MOZGÓ BRASSÓ

MA a legszebb
német beszélő filmszenzáció:

A titokzatos szerelem

(DIE GEHEIMSVOLLE LIEBE)

Főszerepben:

BETTY AMAN és B. SAMBORSKY.

WESTERN ELEKTRIC beszélőgép.

Következő slágerünk:
Hangosfilm attrakció!

LON CHANEY utolsó
filmje:

„A VINAR- EXPRESS”

a legizgalmasabb és legérdekesebb
több film, a szezon slágere.

Kellemes borotválkozás

NIVEA-CRÉME által

Beszappanozás előtt be kell dörzsölnie arcát ezzel a krémmel, de csak enyhén, nehogy a szappanhab képződését megakadályozza. Tapasztalhatja, hogy még a naponkénti borotválkozás sem fogja legkevésbé izgatni bőrét. Nem fog többé fájni, vöröses dörzsölésektől és felrepedt bőrtől szenvedni. Azt is észreveheti, hogy külseje fiatalosabb, bőre feszültebb és ápoltabb lesz. A Nivea krémét semmi sem pótolja mert csak ez a krém tartalmazza a bőrtápoló eucertit, amin különleges hatása alapszik.

Dobozokban: Lei 16.—, 34.—, 72.— / Tubusokban tiszta ónból: Lei 30.—, 45.—
Emil Ziegler, Braşov-Braşo, Vasut-ucca 43

Büszke vagyok arra, hogy öt évi kényszer-munkára ítélték

— mondja Socor, a Dimineata lapkoncern igazgatója

Hogyan lett az öt évre elítélt fegyencből az ország legnagyobb lapkoncern tulajdonosa

Bukarest, február 18.

Socor, a Dimineata lapkoncern igazgatója, ma délután jelent meg először a kamara folyosóján az ismeretes merénylet óta. Egyenesen szenzációs volt az a fogadtatás, amelyben Socort a kamara folyosóján részesítették. Képviselők és miniszterek, újságírók és a folyosó látogatói mind ott tolongtak körülötte. — Valóságos ünneplésben volt része Socornak, a Dimineata lapkoncern igazgatójának, vagy ahogy az Universul nevezi Socort: az „öt évi kényszermunkára elítélt fegyencnek.”

Amikor husz perccel később, Socor autóján elvitt magával a Dimineata szerkesztőségébe és ott ült velem szemben az íróasztala előtt, éppen ez volt az első kérdés, amit feltettem neki: mi igaz, azokból a súlyosnak látszó vádakból, melyeket az Universul szinte naponta Socor mellének szegsz, mi igaz abból, hogy az ország legnagyobb román lapvállalatának igazgatója „fegyenc” volt, akit öt évi kényszermunkára ítélt a román hadbíróság.

— Hát igenis — igaz. Hát igenis igaz, hogy öt évi kényszermunkára voltam ítéltve, de már előre kijelentem, hogy büszke vagyok arra, hogy el voltam ítéltve. Hogy elhangzott a fejem felett az öt évi kényszermunkára szóló ítélet.

— ...még 1920-ban történt, én a szociáldemokrata párt legfőbb vezetőségének voltam a tagja. Általános sztrájkot rendeztünk és akkor az Averescu kormány mindnyájunkat lefogott. Jelzem, hogy az Averescu kormány szinte kiprovokálta az általános sztrájkot. Sőt: nemcsak, hogy provokálta, hanem mindent megtett, hogy a sztrájk létre is jöjjön, hogy így rektifikálja a nyilvánosság előtt azokat a munkásellenes intézkedéseket. Mondom, elfogtak engem is. A vád az volt ellenünk, hogy sztrájkot provokáltunk. Rendben van. Ezért a munkatörvény alapján tényleg perbe is lehetett volna fogni bennünket.

— ...De Averescu bennünket, mindnyájunkat le akart zárni. Súlyos hosszú büntetést akart a nyakunk közé szorítani, hogy végleg megszabaduljon tőlünk. És ezért ostromállapotot proklamált Bukarest területére Jóval azután, hogy elfogott bennünket és így módja volt bennünket polgári bíróság helyett hadbíróság elé utalni. Aztán azon meg igazán nem lehet csodálkozni, hogy a hadbíróság könnyedén elítélt mindnyájunkat. Engem például öt évi kényszermunkára ítélt a hadbíróság azon a címen, hogy az állam rendjének felborítására törekedtem. El voltam ítéltve....

Megállt előttem. Széttárta a kezét. És most már nemcsak lelkiileg éli át újra azt a pillanatot, amikor elhangzott felette az ítélet, de szinte fizikailag, a teste mozdulataival, a gesztusával is újra átéli azt a nvomasztó pillanatot, mikor a komor hadbírósi teremben, a fülledt és feszült atmoszférájú teremben kimondták a végzetes ítéletet.

— ...Be voltam börtönözve.... Öt évi kényszermunka... fegyencruhába vettem, de egy év múlva megjelent a királyi dekrétum, amely megváltoztatta az öt évi kényszermunkára szóló ítéletet. A büntetésemet leszállította a királyi kegyelem egy évi börtönre, és a királyi dekrétum, teljesen eltérőleg a szokásoktól, azt is megállapította, hogy nem vétettem az állam rendje ellen, csupán a sztrájkra való provokálással vétettem a munkatörvény ellen. Kiszabadultam.... A király amnesztiát adott. És most megint kijelentem, hogy nem szégyelem az elítélte mémet.... Büszke vagyok rá.

Megint öt perces kényszerszünet következik be. Öt perc alatt ennek az újságnagyüzemnek a Socor szobája lesz a központja. Gyors egymásutánban négy

látogatót ráz le magáról. A volt „fegyenc” telefonál, tárgyal a szerkesztőségével, a kiadói hivatalával. A telefon egy percig a belügyminisztériummal köti össze: jó, jó, majd később, majd később, mondja idegesen. A szerkesztőségi titkár megint besuhan, megint sug neki valamit. Csak gyorsan — mondja Socor — nem bánom öt ezer lej, vagy tízezer, csak gyorsan, vigyetek fényképeszt is magatokkal... Beteszi az ajtót és megint egyedül vagyunk. Most a merényletről beszélünk. Szinte rekonstruálhatjuk a merényletet, mely itt játszódott le ebben a szobában. Itt van a hatalmas díófa fa-

Socor

ragott íróasztal, mely mögé lebukott Socor. Itt van a szekrény, melybe beszállt a kilencmilliméteres revolvergolyó, mely tényleg csoda folytán nem oltotta ki Socor életét. Itt van a földön a perzsaszőnyeg, melyen még most is fel lehet fedezni a vérvomokat, amikor Dumitrescu teljes erővel fejbe vágta a Steyer-revolverrel az áldozatát.

— Már egy év óta majdnem minden nap kaptam fenyegető leveleket — mondja Socor. — Rengeteg fenyegető levelet kaptam a kommunistáktól, akik a szocializmus árulójának tartottak és ugyanennyi fenyegető levél érkezett az antiszemitáktól, akik viszont kommunistának tartottak. És mi ezzel szemben az igazság? Hol lehet az én helyem, ebben a két szélsőséges oldalról ellenem megindított kampányban? Igenis harcoltam jobbra is balra is. Harcoltam ugyanúgy a jobboldali, mint a baloldali anarchia ellen.

Egy önkénytelen mozdulattal végigmítja a fejét, ahol még most is látszik az a forradás, a merénylet nyoma.

— ...A merénylet Dumitrescu diák, egy fanatikus, félrevezetett fiatal diák, akit a jobboldali téveszmék vitték erre a kétségbeesett lépésre... Ami pedig engemet illet? Én már megint itt ülök az íróasztalom mellett és ugyanúgy írom a cikkeimet, mint azelőtt. Egy jótányit sem engedtem az álláspontomból. Én nem hagyom megfélemlíteni magamat és egy árnyalattal sem lett gyöngébb a hangom azóta, hogy itt a koponyámon viselem a merénylet nehéz revolverének nyomát....

Ujabb roham indul az előszoba felől Socor ellen. Husz perc óta beszélünk, és ez a husz perc most, amikor egy tücsök szedőgép, hatalmas rotációs gépek várják az új lap kiadását, háromszor annyi időnek számít....

Elbucszom az öt évre elítélt egykori fegyencről, aki tíz év előtt még csikos fegyencruhában, lekopasztott fejjel dolgozott az élve eltemetett kényszermunkások sirjában, — és ma egy fürgő lapvállalat élén parancsokat osztogat és egy naponta száznegyvenezer példányban megjelenő lap tulajdonosa....

f. a.

Német-francia terv európai autóbusszjárat létesítésére

A keleti autóbusszjárat központja Budapest lesz, ha a nagyszabású terv megvalósul

Berlin, február hó 18.

Egy német-francia autóbussz társaság nagyszabású tervet készít megvalósítani. Nem kevesebbről van szó, minthogy a társaság ki akarja bérelni egész Európa autóbusszforgalmát.

A vállalkozásban a németek negyedmillió márkával, a franciák három millió frankkal vesznek részt. Az első vonal Berlin-Páris lenne, amelyet már áprilisban meg is nyitnának. A terv szerint a társaság autóbusszforgalmát Berlinton Varsóig és Páristól Barcelonáig építenék ki. Budapest lenne a keleti autóbusszforgalom központja és rövidesen megszerveznék a Calais-Frankfurt-Bécs-Buda-

pest-Sztambul-Athén autóbusszforgalmi utvonalat.

A Berlin-Páris autóbusszjárat viteldíja 60 márka, a Páris-Varsó járat viteldíja pedig 100 márka volna. Az autóbussz 70 kilométeres sebességgel közlekedne és minden kocsi 27 személy férne el fekhelyekké átalakítható ülészek.

Hogy megfog-e valósulni a terv, azt ebben a pillanatban nem lehet tudni, mert a társaság megbízottai még folytatják tárgyalásait azokkal az érdekeltek államokkal, amelyeknek területén az autóbusszjárat keresztül fog menni.

Közlekedésügyi miniszter ur! Itt erős panamaszgot érzünk

Tizenkétezer lejre apad le a negyedmilió, amíg Bukarestből eljut Borsára

Furcsa történet a híres Borsa-Jakobeni vasútvonalról, amely már nem is létezik és jóformán nem is létezett soha

Máramarosziget, február 18.

A szomorú emlékü borsai események után Andrei földművelésügyi alminiszter, aki a helyszínen járt, azt a konkluziót vonta le, hogy a gázszos eseményeket gazdasági okok idézték elő, a megoldást tehát ebben az irányban kell keresni. A kormányok részéről az éhező máramarosi parasztság részére időnként alamizsnaként odadobott néhány vagon inségkukorica most csak egészen pillanatnyi megoldást jelentett volna s a kormány urai nagyon lassan és egészen későn, de mégis csak ráeszméltek arra, hogy könyöradomány helyett munkaalkalom, alamizsna helyett megélhetési lehetőségek nyújtása az, ami Máramarost megmentheti. Komoly konstruktív munkalehetőségről azonban szó sem lehetett és ehelyett merült fel az a terv, hogy a Borsa-jakobeni „vasútvonalat”, amelyet még a világháború idején építettek a németek a hadi szállítások megkönnyítésére s amelyre azóta már semmi szükség sincsen, le kell bontani, mert ezzel többszáz munkás jut munkaalkalomhoz.

Ha már nem építhetünk, legalább romboljunk, úgy, hogy abból haszon származzék. Valószínűleg ez az elv vezette a közlekedésügyi minisztériumot, amikor végleg elhatározta ennek a tervnek a keresztülvitelét, ami annál is célzerűbbnek látszott, mert a felszedett vasúti síneket igen hasznosan fel lehetett volna használni Felsővisón, egy iparvágány beépítésénél, amely viszont a fatermelések körül tehetett volna igen hasznos szolgálatot.

Hosszu hónapok teltek el, amíg a bürokrácia összes fórumain engedélyezték, hozzájárultak, véleményezték és végül elrendelték a kérdéses vasútvonal lebontását.

Ami ezután következett, az mindenesetre jellemző arra, hogy nálunk miképpen adminisztrálnak. A síneket az engedélyezés után nyomban lebontották és csupán azok elszállítása maradt még hátra, amikor a legfőbb hadvezetőség amely előzőleg már hozzájárult és kedvezően véleményezte a vasútvonal lebontására vonatkozó engedélyt, meggondolta a dolgot és stratégiai szempontokra való hivatkozással, tiltakozott a vasútvonal lebontása ellen a közlekedésügyi miniszternél, aki ezután értesítette a máramarosi hatóságokat, hogy a lebontási munkálatokat azonnal szüntessék be. A hatóságok erre, a rendelet értelmében, leállították a további munkát és így a felszedett síneket és talpfákat nem szállították el, hanem azok ott maradtak az út szélén.

A legfőbb hadvezetőség, részletesen meg is indokolja azokat a stratégiai okokat, amelyek folytán nem engedhető meg a Borsa-jakobeni közötti levő vasút lebontása. Máramaros, — írja véleményében a hadvezetőség, — kivétel nélkül a szomszédos országok területén keresztülhaladó, úgynevezett peage-vonalakkal tartja fenn északkeletét és ország belsejét. Háború esetén tehát ennek a megyének stratégiai helyzete teljesen tarthatatlan, mert még abban az esetben is, ha a szomszédos államok semlegesek is maradnak, semmi körülmények között sem engednék meg, hogy területükön áthaladó román vonatok hadsereget, vagy muni-

ciót szállíthassanak. Ezt különben tiltják az érvényben lévő nemzetközi jogszabályok. — A most ugyan használaton kívül levő Borsa-Jakobeni vasútvonal révén, amely nem halad át idegen ország területén, Máramaros közvetlen kapcsolatot tarthat fenn a szomszédos Bukovinával, tehát ennek a vasútvonalnak stratégiai vonatkozásokban kimondhatatlanul nagy fontossága van.

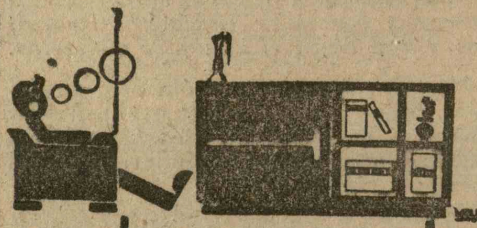
A hadvezetőség véleményének elolvasásakor az ember igazán azt hihetné, hogy Borsa-Jakobeni között tényleg van is vasútvonal. Az igazság érdekében azonban szükségesnek tartjuk leszögezni, hogy ilyen vasútvonal nincs vagy legalább is nagyszámú kell ahhoz, hogy Borsa és Jakobeni között teljesen rozoga és használhatatlan keskenyvágányú sínpart, — amelyet most már különben lebontottak, — vasútvonalnak lehessen titulálni. Mint már említettük, ezeket a síneket a német hadsereg építette sebtiben, minden külön töltés nélkül az országút szélére, teljesen provizorkusan és annak idején senki sem gondolta, hogy valaha vasútvonalnak fogják titulálni azt a keskenyvágányú sínpart, amely jóformán alig volt odarögzítve a talpfáihoz.

A Borsa-Jakobeni vasútvonallal kapcsolatos panamát egy véletlen pattantja ki. A közlekedésügyi minisztérium ugyanis, miután a legfőbb haditanács véleményét a hadügyminisztérium is magáévá tette, egy átiratban értesítette a hadügyminisztériumot, hogy közlekedésügyi szempontokból a vasútvonalra nem lévén szükség, a vonal fenntartási költségeit, amely évi 250.000 lejt tesz ki, vegye át a hadügyminisztérium.

Ez a látszólag jelentéktelen hír a bukaresti román sajtó révén jutott a nyilvánosságra és Máramarosban érthető feltűnést keltett, mert ez ideig senkinek fogalma sem volt arról, hogy ennek a rozoga sínpartnak a fenntartása egyetlen baniba is kerülne, most pedig egyszerre kiderül, hogy a közlekedésügyi minisztériumnak évi negyedmiliójába kerül ez a „vasútvonal”, anélkül, hogy ebből valami haszna is volna. A magunk részéről is utána jártunk a dolognak, és ennek során csak annyit sikerült megállapítanunk, hogy a borsai utmester tényleg kap havi 1200 lejt, hogy hébe-korba vessen egy-egy pillantást az uttest mentén meghúzódó sínpartra is. Ezenkívül egyetlen lejtbe sem kerül a vasútvonal, amelybe, fennállása óta egyetlen szöglet sem investáltak, ami természetes is, mert a sínek teljesen használaton kívül voltak, amióta befejeződött a világháború.

A lebontott sínek most ott hevernek az utmentén. Elszállítani már nem lehetett onnan a hadügyminisztérium rendelete következtében. A talpfákat már feltűzték a máramarosi falvak lakói de nemskára sor kerül a sínek felhasználására is. Csak az évi negyedmilió lej sorsát, amely a vonal fenntartására volt a büdzsébe felvéve, fedi sőtét homály.

Mert Bukarestől Borsáig hosszú az út, onnan idáig sok hivatalon keresztül megy az a kis negyedmilióska és nem is csoda, ameddig Borsára érkezik, már csak tizenkétezer lejtbe apad le, amit az utmesterek fizetnek. (k. gy.)

SZEKELY & RETI

Butoraink
Araink *szigetesi*
írtételeink

ERDELYRESZÍ BUTORGYARAI
Marosvásárhely — Nagyszeben
BRASSÓ

Cenni, vagy nem lenni

Spanyolországban kihirdették az ostromállapotot

Guerra visszaadta a kormányalakítási megbízatást

Madrid, február 18.

A spanyol rendszerváltság elérkezett kritikussá, sorsdöntő stádiumának küszöbén. A diktatura által lefolytatott monarchia számára már csakis a hamleti kérdés maradt: lenni, vagy nem lenni?

A mérsékelt baloldali Sanchez Guerra tegnap délután visszaadta Alfonz királynak kormányalakításra kapott megbízatását, minthogy a letartóztatásban levő köztársasági és szocialista vezetők véglegesen visszautasították a kormányban való részvételt, ragaszkodva a király azonnali távozásához és a köztársasági államformához.

Guerra azzal igyekezett megnyerni marókat, hogy kötelezte magát az alkotmányozó nemzetgyűlésnek három hónapon belül való összehívására és az államforma megváltoztatásának a kivételével szabadkezet ígért a felségjogok korlátozására.

Eszerint Guerra missziójának a megvalósulása a király személye körüli eljárást vezethető vissza.

Sanchez Guerra különben Alvarez-t ajánlotta a királynak. Alvarez Guerra visszalépése után nyilatkozott a sajtónak, hangoztatta, hogy a királyság, vagy köztársaság kérdése távolról sem egyeztetendő. Ezt a kérdést csak a cortes-eknek, a nemzetgyűlésnek van joga eldönteni a megaparat kifejezésekeppen. Az új kormány legfontosabb feladata szerinte a nagybirtokok végleges megszüntetése volna. Arról, hogy vállalja-e a kabinetalakítást, nem nyilatkozott. Korai is lett volna, mert megbízatására nem került sor.

Miközben ugyanis Guerra még folytatta kormányalakítási tárgyalásait, az udvarban a tábornokok bevonásával éjjel-nappal állandó tanácskozások mennek végbe.

A király belső tanácsadói azt hangoztatták, hogy nincs más út, mint a legszigorubb katonai diktatura visszaállítása.

Alföldön Alfonz király be is látta, hogy Guerra-féle baloldali jellegű kormány kinevezése csak a monarchia ellenfeleinek a malmára hajtáná a vizet és nagy elégedetlenséget szülne hívei körében, s hogy csak a diktatura, vagy a királyság bukása között lehet választás.

Ezzel kapcsolatban a fővárosban a legkülönbözőbb kombinációk terjedtek el. Egyes politikusok jólétesült helyről származó hírek alapján a legkomolyabb formában beszéltek arról, hogy

a király újból kikiáltja a katonai diktatúrát, még pedig direktórium formájában,

amelyben Kavaleanti, Saro és Barrora tábornokok vennének részt. Beavattottak szerint csupán a királynak Londonból való visszaérkezésére várnak.

Tegnap délután óta ugy a fővárosban mint a vidéken óriási izgalom uralkodik. A fővárosba vezető országutakra és a városokra erős tüzéség vonult ki s mindenkit szigorúan igazoltatnak. Ugyanekkor a város minden fontosabb pontján gépfegyvereket állítottak fel.

Astra (Apolló) Mozgó
Brassó

Szerda, csütörtök, pénteken

»SIMBA«

az állatok királya

című hatalmas hangosfilm fut.

A filmben felvonul a dzsungel Afrika csodás állatvilága: A gnu, Python, óriáskigyó, antilop, vadbivaly, zebra, elefánt, gazella, zsiráf, lemur (rókamajom), viziló, orrszarvu, hangyák, krokodil, strucc és Simba az orosz-lán. Csodás afrikai tájfelvételek. — Nagy oroszlan vadászat.

Február 20

Délután 5 órakor életbeléptették a sajtócenzurát s a telefonvonalakat katonai ellenőrzés alá helyezték.

Hivatalos beállítás szerint ezeket a súlyos rendszabályokat a ma reggelre bejelentett általános sztrájkjal összefüggésben fogantatosították. A fővárosi elterjedt hírek szerint ugyanis Kordovaiban máris kitört az általános sztrájk és emiatt nagyszámu csapat szállta meg a várost. Este különben magában Madridban is kiújultak a köztársasági tüntetések, amelyek véres összeütközésekhez vezettek, sok súlyos sebesülttel.

A köztársasági zavargásokra és az általános sztrájkra való tekintettel tényleges ostromállapotot léptettek életbe, amelynek hivatalos proklamálását minden pillanatban várják.

Királypárti koncentráció alakul.

Ma éjjel Berenguer tábornoknak, a lemondott, de az ügyeket tovább vezető miniszterelnöknek a lakásán a jobboldali elemek vezetői folytatták tanácskozásukat, amely a hajnali órákig tartott. Ezuttal mérsékeltébb volt a hangulat, s azt határozták, hogy Le Cierva elnöklése alatt királypárti koncentrációs kormányt alakítanak, nagyrészt a lelőpő Berenguer-kabinet tagjaiból. Ez a kabinet még ma létrejön s azonnal leteszi az esküt a király kezébe.

Az újabb diktatura kikiáltásához ennélfogva csak akkor nyulnak, ha ez az átmenet sem bizonyul életképesnek.

Vihar a magyar sportsajtóban

Budapest, február 18.

A Pesti Napló vasárnapi számában Éber Antalnak, a ismert közgazdasági szaktekintélynek tollából egy cikk jelent meg „Sport és közgazdaság” címen, melyben a magyar állam költségvetésének kritikájával kapcsolatban azt a következtetést vonja le, hogy a túlzásba vitt sportolás helyett az ifjúságnak közgazdasági ismeretekkel kell felvérteznie magát, hogy megállhassa helyét az élet nagy küzdelmeiben.

A cikk rámutat arra, hogy testnevelési célokra 2,7 millió pengő van előirányozva, míg ugyanakkor a közgazdasági egyetem fenntartására mindössze 585 ezer pengő szavaztak meg. Mezőgazdasági tudományos kutatásokra pedig a testnevelésre előirányzott a onos összeg van a költségvetésben felvéve. A cikkíró idézi egy angol egyetemi professzor megállapításait, aki a Daily Mail hasábjain felemlíti a

a Magyar-Olasz Bank vezérigazgatójának ÉBER ANTAL-nak sportcikke miatt

szavát a sportok túlzott tisztelete ellen, melynek következtében az ifjúság figyelme a gyakorlati tudományoktól elterelődik.

Nem a futball és nem a vízpoló fogja az ország gazdasági fellendülését eredményezni, — adja ki a jelszót Éber Antal.

Mint előrelátható volt, a budapesti sportsajtó hevesen kifakad a cikk megállapításai ellen. A „Nemzeti Sport” legutóbbi számában bonckés alá veszi Éber Antal cikkét, akiről megállapítja, hogy kitűnő közgazdász, — azonban a sporthoz nem ért. Ha egyrésztől szűkség is van a közgazdasági ismeretek nagyobb fokú elterjedésére, másrészt egészséges embeerekre van szükség, ha a küzdelmes életre való felkészülésről van szó. A testnevelés és a sport már ezen alapismeretek tudatában sem hanyagolható el.

Sportkörökben általában nagy feltűnést keltett a vitára alkalmas cikk

Terjed a szekta-láz

Pozsonyban is megalakult a kacagók szektája

Az u'világuti villa t'tka — Egye'őre 12 tagja van a kü önös társaságnak, mely a n ve ést tart a a legobo o vossá nak a mai élet ezer baia ellen Tévednek-e a hivel?

Pozsony, február 18.

Az a borzalmas testi, lelki- és gazdasági válság, mely a háboru óta rázudult a világra, egyre jobban felszabadítja az embereket kétségbeesési és tanácstalansági érzését s a legkülönbözőbb vallási, politikai, szexuális és társadalmi célkitűzési egyesületekbe, pártokba és szektákba hajtja a megingott lelki emberek millióit. Ez az oka, hogy ugy szólnán nap-nap után olvashatunk a lapokban a legfantasztikusabb szekták és felekezetek százainak alakulásáról, s ez az oka, hogy

a multkor Magyarországon felfedezett parasztasszonyok kacagó szektájához hasonló, nevetést célzó társaság alakult meg Pozsonyban is.

az Ujvilág-ut egyik villájában még kezdeti stádiumban ugyan, s egyelőre csupán tizenkét taggal, de tekintve a mai viszonyokat, hamarosan tért hódít az új gondolat is, a nagyváros minden újabb mozgalmat felkapó tendenciájában s úgy lehet, hamarosan tekintélyes számban lesznek együtt a kacagás pozsonyi hívei, akik most még, eltérőleg magyarországi kollégáiktól, nem az alsóbb, tehát megleltlen néposztályból rekrutálódnak, hanem

a legjobb körökből, ismert pozsonyi kereskedőkből, ügyvédekéből és tisztviselőkből kerülnek ki, tehát tekintélyt adnak a mozgalomnak.

Alkalmunk volt az alakuló társaság egyik legtekintélyesebb tagjával beszélgetést folytatni, aki kellő és legszigorubb diszkréciónal mellett hajlandó volt röviden ismertetni a különös szekta mibenlétét és céljait.

— Mindenekelőtt meg kell mondanom, hogy nem hitfelekezetről, vagy más hasonló és titokzatos dologról van szó, bár célunk nem kevésbé komoly és tudományos eredője van. Köztudomású és orovsilag bebizonyított tény ugyanis,

hogy a nevetés, az állandó derű milyen egészséges és frissítő hatása az emberi szervezetre, jobb mint a medicinák, a sebészek kése, sőt Steinach fiatalításánál is célravezetőbb. Illyeg ez mennyire így van, azt a biológián kívül már a tömegek is felismerték, mikor Amerikában meghonosodott a „Keep smiking” mozgalom. Már most

mi pozsonyiak is felismertük egy páran a nevetés, az állandó jókedv hatalmas frissítő, és testet-lelket edző hatását s elhatároztuk, hogy ezt fejleszteni és propagálni fogjuk körünkben is.

A dolog persze ma még igen kezdetleges stádiumában van, összesen tizenkétten vagyunk és mint magántársaság gyűlünk össze egyik barátunk újviláguti villájában hetenként kétszeri meghívással, de amint terveinkkel készen leszünk, azonnal a nyilvánosság elé állunk s nagyszabású propagandát indítunk a jókedv, az állandó derűs kacaj és önuralom által elérendő mosolygó nyugalom pozsony meghódítása érdekében s erősen hisszük, hogy sikerülni fog a dolog, hiszen eredménynek ott van előttünk az amerikaiak köztudomású egészsége és a mindig mosolygósan nyugodt keleti népek elpusztíthatatlansága.... Tehát a vizsontlátásra a „Nevetők Klubjában” pár hét múlva!

Eddig van a magyarázat. Pozsony tehát nemsokára nevetni fog kérem. Harsogva, vagy édesdeden, mosolyogva, avagy fuldokolva, utcán és villamoson, férfi és nő, ifju és agg egyaránt. Akkor is, mikor a végrehajtót várja, aki jön, s akkor is, amikor a pozsonyi villamost várja, ami viszont nem szokott jönni egyformán.

Rendben van, én benne vagyok ebben a nevető-heccben.

De ki nevet majd utoljára?

p. m.

Móricka és Pap Jancsi avagy unom a kölcsönhíreket

Ne haragudjék a kormány, amely bizonyára rengeteget fárad most ebben az ügyben, de, őszintén szólva, — unom a kölcsönhíreket. Pénzt szeretnék látni, uraim, pénzt! Már annyit beszéltek nekem, annyit táviratoztak, irtak, telefonáltak, — nem bírok itt állni ebben a párközösban, — egy elfáradtam becsületszavamra, hogy már azt se bánom, ha nem is kapunk.

Nem lehet ezt csinálni, én mondom. Az ilyen dolgot megelépetésnek kell szólni, pillámszerűen kell, hogy ráncsapjon az öröm, hogy — pénz áll a házhoz, nagy, komoly dolmányok!

Tegyük föl, hogy most már majd egyszer mégis megérkezik. Lesz abban valakinek kedvetelése? Nem hiszem. Annyira eltompultunk hogy az se nagyon hatna már ránk, ha a kormány közegei mindenkinek személyesen dugnák a zsebébe azt a külföldi valutát.

Jó, jó, csak hagyjuk. Mindenki emlékszik, hogy a multkor is így volt. Akkor is éppen így agyondumálták, — a poénja aztán nem jött ki. Ezt kérem, az ilyen stílust, már Móricka se üzi. Az, ha elmond egy viccet, az vagy rögtön belemegy a meritumába, vagy pedig kedvesen, hamisan kerülgeti, de mindenképpen érzi az ember már rögtön, hogy ez jól fog el-sülni.

De ez? Ezt Pap Jancsi csinálja. Csehország biztosan elmondta Romániának ezt a kölcsönviccet — (ő meg is kapja) mi meg szaladunk be vele a New-yorkba (pardon, Párisba) — és lelőjjük a poent.

Persze, így is röhögnek. Rajtunk.

En azt ajánlanám, hogy a jövőben — ha még lesz valami ilyesféle — szépen hallgassunk. Mit kell arról olyan sokat beszélni. A pénz az akkor is pénz, ha egy szót se szólnak mellé. Sőt akkor még több.

Megvan, — punktum. Publikálni. De előtte — egy szót se!

No, ja, — hát a mostani. Ez már el van rontva. Igen, igen, nagyon sajnálom, — de az én pontos diagnó isom ez: — művi hiba történt. Nem mondom még megszülelhet. De hogy fog az kinézni! Egy gyerek — tizenkét hónapra. Az apa elmegy hazulról, hogy ne lássa.

Két dolgot kell megtanulni, uraim. — Ahogy Móricka csinálja és ahogy Pap Jancsi.

Az egész ezen mulik. (b—y)

Nem a tűz, hanem a bürokrácia hamvasztotta el a pécskai Eliás-féle műmalmot

Arad, február 18.

Megirtuk tegnap, hogy az aradmegyei Pécskán leégett az Eliás-féle műmalmom. Tűzsetnél mindig fontos körülmény az, hogy vajjon mi volt a tűz oka. Ebben az esetben azonban nem az fontos, hogy mi okozta a borzalmas tűzkatasztrófát, hanem sokkal lényegesebb és fontosabb az, hogy miért égett le ez a nagy aradmegyei malomfém.

Az Eliás-féle műmalmom kigyulladt, de nem a tűz hamvasztotta el, hanem valami egyéb. Ennek az egyébnek neve: bürokratizmus.

Amikor az esti órákban az első lángnyelvek megjelentek a malom tetőzetén, a pécskai tűzoltóság azonnal kivonult, hiányos felszerelése azonban nem volt elégséges ahhoz, hogy a tűzvészrel megbirkózzék.

Segítségért kértek tehát. Telefonáltak az aradi tűzoltóségnak, onnan azonban azt a választ kapták, hogy nagyon szívesen segítenek, csak éppen hivatalos uton kell a segítség módozatait elintézni.

Tekintettel arra, hogy már késő éjszaka volt, az aradi városházával sehogyan sem sikerült hivatalos uton, a bürokratikus etikett előírásainak megfelelően a formálisakat elintézni, a pécskai tűzoltóság segítség nélkül maradt. A nagy műmalmom pedig — leégett.

Leégett a bürokratizmus, amely nálunk fenntart és igazgat mindenekeket.

Ne kíséreltezzé
egészségévé
Kérjen Ön
kimondottá
eredet
»OLLA«

»OLLA«
GUM...
óvszert, mely megóvja egészséget

B. L. 5

Egy bukaresti ügyvédnő járta ki a letartóztatott Kun Andornak a szeszinspektori kinevezést

Milyen szerepe van Becker-Rapaport asszonynak a fekete-szesz-üzelmek terén? A pénzügyminisztérium irattalan elküldte Kolozsvárra a Kun Andor ellen régebben bevezetett feljelentések dosszióját

Kolozsvár, február 18.

— Látja, szerkesztő ur, ilyen az én szerencsém. Eppen most rendelt nálam egy portrét: tessék, letartóztatják!

Egy közkeletű kolozsvári festőnek ez volt az első véleménye Kun Andor levitézlett szeszinspektori elfogatásáról. Mindenki elsősorban a maga szempontja szerint ítéli meg az eseményeket.

És miután a hivatalos festő portréja előrelátóan egyhamar nem igen fog elkészülni Kun Andorról, addig az olvasó kénytelen lesz megelégedni az alábbi vázlatokkal. Az is elég találó és beédes.

★

Dr. Dunca Gerő vizsgálóbíró mondja a következőket:

— Én tudom, hogy nem lesz könnyű a feladatom. De most már a végére járok a dolognak. Ezt már semmi módon nem lehet megakadályozni. Ha csak el nem veszik tőlem az ügyet... Igen, ez a lehetőség megvan, de nem hiszem, hogy bekövetkezzék. A kormányban vannak egyes tagjai, akik a legkíméletlenebbül véget akarnak vetni ennek az ügynek. A fődolog, hogy Kun Andort konkrét bizonyítékok alapján le tudtuk tartóztatni. Ő még az utolsó pillanatban sem hitte, hogy vizsgálati fogságban marad. — Most már az eddig meglevő adatok alapján ki fogom vizsgálni az összes részleteket.

Már ismerjük Kun Antal néhány bűntársát is, de amíg az adatainkat ki nem egészítjük, kénytelenek vagyunk őket egyelőre szabadlábban hagyni.

Még most is nehezen megy a vizsgálat. Az emberek még most sem mernek Kun Andor ellen vallani, annyira félnek tőle.

Igen, az emberek még ma is félnek Kun Andortól, amikor pedig lakat alatt van. Nagy hatalom lehetett ez a fiatalember! Azután még valamit nem szabad elfelejteni. Hiszen itt tulajdonképpen nem is Kun Andor zsarolásáról van szó, és így érthető, hogy Kun Andor egyik másik „kliense” nem kívánja a közszereplést, különösen a vizsgálóbíró előtt. Mert az mégis egy kissé kellemetlen hely néha.

És még valami érdekes dolog derült ki Kun Andor letartóztatásával kapcsolatban. A lapok számtalanszor megírták, hogy Kun Andor ellen az áldozatok több feljelentést adtak be a pénzügyminisztériumhoz, de soha semmi sem történt ezek ügyében. És most, hogy az inspektor urat hívőrsre tették, váratlanul megérkezett a pénzügyminisztérium dossziéja is az ügyesszéghez. Tulnagyi bürokrácia dühöngött ott a pénzügyminisztériumban, hogy olyan sokáig tartott az ut az amíg azok az akták Bukarestből eljutottak Kolozsvárra. Vagy más oka is lehetett ennek a késedelemnek?

★

Az alábbiakban segítségére akarunk lenni a vizsgálatnak, amennyiben még nem ismerné azokat az adatokat, amelyeket magánnyomozással sikerült összeszednünk.

Eddig úgy tudjuk, hogy Kun Andor ellen az első feljelentést Dragomir Vasile gerendi szeszgyárból tette. Hír szerint Dragomir, aki valamikor szigurancafedettség alatt volt Kolozsváron, előzőleg járt már a rendőrségen, a minisztériumban és az ügyesszégnél is, csak azután határozta el magát arra, hogy közvetlenül a vizsgálóbírónál teszi meg a feljelentést. Hogy mi oka lehetett erre, nem tudjuk. Dunca dr. erre vonatkozólag nem volt hajlandó határozott választ adni. De sokszor a hallgatás a legjobb válasz.

A feljelentést egy érdekes találkozás előzte meg Dragomir és Kun Andor között. Amikor egykor Kun Andor megjelent a gerendi szeszgyárban és ott terrorral kizsárolt egy bizonyos összeget, Dragomir nem volt otthon, mert különben a gerendi kirándulás nagyon kellemetlenül is végződhetett volna Kun Andorra. Emiatt a bérlő állandóan kereste a találkozást az ekkor már elcsapott szeszinspektoral. Kun Andor ismerte Dragomirt és jónak látta, hogy Bukarestből két testőrt hozasson le magának. A két hajdu azt meg is akadályozta, hogy Dragomir behatolhasson Kun Andor szállodai lakására, de azt már nem akadályozhatta meg, hogy a két férfi a főtér sarkán össze ne találkozzék. A találkozásból szövetség lett, amelynek hevében Dragomir kétszer meggyomozta Kun Andort. Az exinspektor ur ekkor revolvert rántott, de egy arra haladó esendőrkapitány lefogta, amíg Dragomir továbbállt. Kun Andor ekkor egy taxiba vetette magát, hogy a rendőrségre hajrásson, de elfelejtette a revolver biztonsági zárját lecsukni és így esett meg, hogy leszállás közben a revolver elcsúszott a zsebében. Szerencséjére a golyó csak a ruháját furta keresztül. De a lövés zajára Kun Andor úgy megijedt, hogy már nem volt bátorsága be-

menni a rendőrségre... Vagy ennek talán más oka is lehetett?

★

Ime, Kun Andornak egy eddig ismeretlen kirándulása, melyet azon a Bukarestben vett autót tett meg, amelyet nem fizetett ki, sőt zálogba csapott, ahonnan most végül is a tulaj-

Rembrandt egyik híres festményét összevagdalta egy merénylő

Az amszterdami múzeumban megisméllődött az 1912. évi vandalizmus

Amsterdam, február 18.

A világhírű amszterdami múzeumban tegnap barbár merényletet követtek el Rembrandt egyik igen nagyértékű festménye ellen, amelynek címe: Anatómiai előadás.

A délelőtti órákban egy ismeretlen látogató állított be a múzeumba s egyenesen a képtermembe ment. Ott pár percig nézegette a festményeket, majd egy óvatlan pillanatban kabátja alól nagy kést kapott elő, beleszurta az Anatómiai előadás című Rembrandt festménybe és

Memorandum-perrel ijesztgetik az erdélyi magyarságot

Vajda Sándor és dr. Mihali Tivadar különös akciója

Kolozsvár, február 18.

A napokban meghalt Nagyszebenben Comsa Demeter, teológiai tanár, aki min a nagyszebeni „Tribuna” című román lap szerkesztőségének volt tagja, annakidején vádlottja lett a híres memorandum-pernek és bírói ítélet alapján közel két évig volt a váci államfogház lakója. Comsa Demeter halálával most már csak egyetlen élő vádlottja van ennek a nagy nemzetiségű pernek: dr. Mihali Tivadar kolozsvári főpolgármester. Az ő kezdeményezésére

Comsa Demeter halálát újabb kisebbségellenes demonstrációra akarja felhasználni az erdélyi románság és a román sajtó egyrésze.

Tekintettel arra, hogy annakidején a hatóságok elkobozták az erdélyi román szervezők delegátusaitól azt az emlékiratot, amelyet néhai I. Ferenc József király elé terjesztettek, ebből az okmányból ma csak valahol elrejtett levéltárakban létezik egy-két példány. Ezeket a példányokat akarják most előkeresni a készülő politikai akcióhoz, amelynek az a célja, — amint dr. Mihali egy magánbeszélgetés során kijelentette —, hogy szembeállítsa az erdélyi románok egykori kisebbségi helyzetét a magyarság mostani kisebbségi sorsával. A memorandum aláírta Vajda-Voivod Sándor fogja ezt a demonstratív akciót lefolytatni, annak kangsúlyozásával, hogy az erdélyi románok a magyar uralom idején minimális jogokat követeltek és emiatt becsúsktatták őket, ma pedig a magyar kisebbség minden csekélységért a népszövetséghez szalad, pedig sokkal jobb dolga van, mint

donos volt kénytelen kiváltani, nehogy odavesszen.

A gerendi, szilágynagyfalui és mezőtelegi esetekhez hasonlóan folyt le a Hóviz községben levő Mózes-féle szeszgyárban. — Nem egyedül ment, hanem két cimborája kíséretében. Egyiknek a neve Cojocariu, a másiké Pădurean. Valamikor a monopolhivatal tisztviselői voltak, de onnan fegyelmű uton kénytelenek voltak eddig még ki nem nyomozott okokból távozni. És miután élni valamiből mégis csak kell, ők is szeszrezték állítólag valamilyen hivatalos írást Bukarestben a szeszgyárak látogatására. — Nem olyan, amilyen Kun Andornak volt, mert az különleges felhatalmazást tartalmazott de valami „flekni” ők is kaptak és amikor Kun Andortól bevonták az inspektori felhatalmazást, ezekhez csatlakozott, mert különben nem engedték volna be sehová.

Az autó megérkezett tehát a hévizi szeszgyárba. Történetesen akkor a gyár, bár üzemelt, nem dolgozott és így a „repülőbiztonság” csak egy szerencsétlen zsidófiut talált ott. Se szó, se beszéd, egyenesen nekiestek és véresre verték. Ugyanez a sors érte az utivar-

többször végighasította azt úgy, hogy a nagyértékű képviselő festmény teljesen értéktelenné vált.

A merénylő menekülni próbált, de a múzeumőrök lefogták és átadták a rendőrségnek. Sem kitérőt, sem pedig tettének okát nem akarja elárulni, úgy, hogy egyelőre tehetetlenül áll a rendőrség a tettessel szemben.

Érdekes, hogy 1912-ben ugyanebben a múzeumban már tönkretettek egy Rembrandt-képet, az Éjjeli őrző című festményt, amelyet a tettes fejével vagdalt össze.

Ennek a magyarellenessé demonstrációnak ad hangot a kormánypárt kolozsvári hivatalosa, a Pátria, amikor a fenti gondolatmenet alapján azt a kérdést teszi fel, hogy

mit szólna a magyar kisebbség, amely azonnal Genfbe fut, amint valamelyik székelvények éppen a macacssága miatt péletlenül megöri a hajszálát, ahhoz, ha a román állam ugyanolyan eszközökkel védekezne, mint annakidején a magyar állam? Mit szólnának a magyarok, ha minden ilyen esetben csoportosan elítélnék őket három-négy évi börtönre?

Az a tény, hogy nem így történik, a Pátria szerint azt bizonyítja, hogy a két rezsim közötti összehasonlítás a románok javára üt ki, akik sokkal türelmebbek, szemben „a magyar faj által Erdélyben követett évszázados szűklátókörű, önző és struccpolitikával”. De ugyanez az összehasonlítás azt is bizonyítja a Pátria szerint, hogy szinte mennyire korlátlan az a vakmerőség, amellyel a magyar lakosság a román állam iránti „lojalitását” igyekszik bemutatni.

Nem kívánunk a Pátriával polemizálni, csak két dologra bátorodunk figyelmeztetni az akció kezdeményezőit. Az egyik az, hogy a memorandum-per óta évtizedek teltek el, közben egy világháború se ért végig a földön és gyökerestül felforgatta a régi fogalmakat az egész vonalon. A másik dolog, amit a mai kormányzóknak volna szabad legkevésbé elfelejtenie, a gyulafehérvári program, amelyet ime ilyen demokratikusan értelmeznek a híres határozatok szerzői

ban dolgozó gazdasági cselédek is. Miután a bizottsági urak így alaposan kiduhajkodták magukat nagy hatalmuk fitogtatásában, előre szegzett revolverrel beléptek a tulajdonos lakásába, hogy adjon nekik pénzt — utókölségre. Ez a jelenet aligha zajlott le simán, mert a gyártulajdonos felesége ma is az idegeit kezeli. Állítólag a kirándulás csak 90 ezer lej hozott a konyhára. De kipótolták aztán Mezőtelegden, ahol egy milhót vágott zsebre Kun Andor.

★

Hol van az a sok pénz, amit Kun Andor így összeszedett?

Azt tudjuk, hogy nagylábon élt. Pozsgóvasorát rendezett, szeretőket tartott, titkárai voltak, kártyázott. De azt is tudjuk, hogy Kun Andor a legtrikább esetben fizetett készpénzzel. Nem tartott magánál készpénzt, hanem csekket fizetett. Ez előkelőbb is egy inspektorhoz, de meg az embert csillagtalan estéli kirándulásokon esetleg meg is támadhatják valamilyen utszéli kollégák.

Egy kolozsvári magánzótól ékszereket vásárolt. Az alku megkötése után Kun Andor elegáns modorlalt kivette a csekkönyvét és azal fizetett. A csekk a Banca Comerciala Română nevű bukaresti bankhoz szólt.

Bukarestben színész volt a barátja. Annak is csekket fizetett.

Vagy két héttel ezelőtt egy kártyacsatája volt a kolozsvári Sfatul-klubban. Délután négy órakor kezdődött a játék és másnap déli 12 órakor állottak föl a zöldposztos asztal mellől a partnerek. Kun Andornak rosszul ment a lapja és miután kevés készpénze elszűnt, a klub Winkler nevű krupijétól vett kölcsön valami 60 ezer lej. Kun Andor inspektor urnak szívesen adott kölcsön! Hiszen nem is volt az kölcsön, mert csekket adott érte. De tudja az ég: ez az a csekkel már egy kis baj történt. A krupie a csekket másnap bevitte a Leszámitoló Bankba, onnan a csekket áttették a Banca Comerciala Română kolozsvári expozitúrájához, amely központhoz továbbította, de azóta már több mint egy hét eltelt és Bukarestből még semmi hír nem érkezett a csekk sorsáról. Lehet, hogy már nem volt rá fedezet.

És így megint felvetődik a kérdés: Mi van azzal a pénzzel, hol van, amit Kun Andor a szeszgyárosoktól kisajtol? Mert, hogy sok pénzükbe kerülhetett Kun Andor, az kétségtelen. Mondják is bizalmas körben, hogy nem a granicsárok miatt állították le gyáraikat, hanem, mert már nem bírták ki Kun Andor zsarnokságát. Rettegtek tőle már akkor is, amikor már az összes pénzügyigazgatóságok és szeszgyárak megkapták a pénzügyminisztérium értesítését, hogy Kun Andortól megvonták az inspektori megbízást és hogy ne engedjék be sehová, de, mert állandóan hatalmas protektoráival és miniszterbarátaival dícselkedett sőt néha bosszút is állott egyik-másik bátrabb szeszgyároson, ezzel továbbra is hatalmában tudta őket tartani.

Igen, hova lett az a tengersok pénz, amit a gyárosok leadtak Kun Andornak? Mert mégis csak különös, hogy amikor a rendőrségtől keresték, eleinte azt hitte, hogy ez a fedezetlen csekk miatt van!

★

És most a legérdekesebb, sőt talán a legfontosabb adatot szolgáltatjuk a vizsgálat számára.

Hogyan jutott Kun Andor, ez a többszörösen elítélt és mindenképpen változatos multu fiatalember olyan nagy hatalomhoz? Mert azt ugyan dr. Dunca megcáfolta, mintha a házkutatás alkalmával Teianu és Joanitzescu államtitkárok magánleveleit találták volna meg Kun Andor iratai között, hanem csak hivatalos válaszokat az inspektor ur különböző jelentései, de az letagadhatatlan tény, hogy a részére kiadott megbízás különleges jogokkal ruházta fel. És mi a magyarázata annak, hogy minden feljelentés megakadt a hivatalok utvesztőjében és Kun Andor még akkor is zavartalanul lakodhatott, amikor már nem volt szeszinspektor?

Az inspektori kinevezést egy Becker-Rapaport nevű bukaresti ügyvédnő szerezte Kun Andornak. A szép és fiatal ügyvédnő címe: Pasagiul Comedia. Neki megvannak a pénzügyminisztériumban a szükségesets összeköttetései. Azt, hogy milyen módon sikerkedett meg Kun Andorral és milyen feltételek mellett járta ki neki a vagyont érő kinevezést, a vizsgálatnak kell megállapítania. Mi csak a nyomot adjuk meg. Itt van a Kun-ügy és talán az egész fekete-szesz-kérdés nyitja. Annyit tudunk, hogy Becker-Rapaport asszony mutatta be Kun Andort a pénzügyminisztérium több előkelőségének, akikre azután az inspektor ur sűrűn szeretett hivatkozni. Azt is tudjuk még, hogy Becker-Rapaport asszony testvérhuga nem is olyan régen hetekig volt Kolozsváron a Kun Andor vendége.

A többi már igazán a rendőrség dolga.

Bányai Ernő

Békére van kilátás Indiában

London, február 18.

Ideérkezett táviratok szerint Gandhi, a hindu felkelő vezér és Irving lord, a király, az angol birodalom helytartója, király, az angol birodalom helytartója, néhány óra hosszat tárgyaltak tegnap Bombayban. A tárgyalások még nem fejeződtek be, de eredményül kecsegtetnek. Gandhi feltételeiről egyelőre nem szivárgott ki közelebbi.

Február 18

Páratlan olcsóság magyar könyvekben!

(Világhírű könyvek olcsó propaganda kiadása.)

Szabó Dezső: Az elsodort falu (3 kötet)	L. 130	Maurice Paleologue: A cár országa a nagy háborúban (3 kötet)	L. 130
Lakkai Sándor: Ordógszeker (2 k.)	85	Stefan Zweig: Amok (2 kötet)	85
Óra Ferenc: Ének a buzamezőkről (2 kötet)	100	Thomas Mann: A Buddenbrook-ház (3 kötet)	130
Arkovics Rodion: Szibériai garnizon (2 kötet)	85	Thomas Mann: A varázshegy (4 kötet)	210

Legalább két megrendelés esetén portómentes szállítás!

Brassói Lapok Könyvosztálya

Hírek

Töröm a fejemet

Udo, a fenkölt Lombrosnak,
Ki híve az irott szónak,
Meg is irta ő evégett
A „Lángész és örültség“-et.
Másban tőri fejét lánya.
Ki a gép vesztét kívánja,
Szívemben, a gond mint tör ült:
Lángész ez a nő, vagy örül?

★

Duca, most tollát bemártja,
S jegyzi mit kötetel pártja.
Hallhatunk még mi efelől
Ha a terve Ducába dől

★

Nem vagy paracicsom, Szatmár,
A krízis rád is kihat már,
Csődöt mondhat a szálloda,
Amíg „urinő“ száll oda.

★

Emeljük meg a kalapot
Babits lovagrendet kapott,
Bár a költők minden tagja,
Rég a Pegazus lovagja.

Inconnue.

— Tűz pusztított a Hess-féle csokoládégyár-
ban. Ma éjszaka 2 órakor kigyulladt a brassói
Gásmajorban a Hess csokoládégyár tetőzete. A
tűzoltóság, amelyet telefonon értesítettek, nagy
szorgalommal vonult ki a tűz színhelyére. Két
óránál megfeszített munka után a tüzet, a
mely a gyárkémi mellett pusztított, sikerült
oltatni. A kár mintegy negyedszázalékot tesz ki.
A kár biztosítás útján megtérül. Utólagosan meg-
állapították, hogy a tűz a gyárkémi nyitóluk-
ból keletkezett.

— Öngyilkosság az aradi vasúti állomáson.
Aradi tudósítónk jelenti: A kora reggeli órák-
ban megrendítő öngyilkosság történt az aradi
vasúti állomáson. A külső váltóknál éppen egy
mozdony robbant, amikor hirtelen egy
személy szaladt a sínekre és a mozdony elé
vetette magát. A mozdony kerekai az öngyilkos
mellette haladtak keresztül és körülbelül
háromezer méternyire hurcolták magukkal. Mire a moz-
dony megállították volna, a szerencsétlen asz-
zony kiszenvedett. A rendőrség megállapította,
hogy az öngyilkos Oravecz Mihályné, született
Márton Mariska, aki végzetes tettét családi
viták miatt követte el.

— Marosvásárhelyi hírek. Beszámoltunk már
arról, hogy Marosvásárhelyen eljárást indítottak
azok ellen a kisebbségi újságírók és a ma-
gyar párt marosvásárhelyi tagozatának titkára,
Biro József dr. ellen, akik a népszámlálás al-
kalommal elkövetett visszaéléseket és a nép-
számlálási biztosok terrorját szövé, tették. Az
egyben most ismételt kihallgatások folynak, a
melynek során megint kihallgatták dr. Biro Jó-
zsefet és a magyar párt egyik megbízottját, Sá-
ndor Jenőt. A kihallgatások tovább folynak. — Az
Országos Magyar Dalosszövetség, valamint a
Magyar Párt marosvásárhelyi tagozatának kul-
túratosztálya kezdeményezésére Marosvásár-
helyen, május első felében, nagyszabású, orszá-
gas torna és dalosversenyt rendeznek. A ver-
seyn a magyar középiskolai tanuló ifjúság
részt vesz. — Dr. Makkai Sándor református
püspök szombaton és vasárnap este, a reformá-
tus nőszövetség estélyein előadást tart, amelyet
többek között előz meg.

— Egy veszett téhen majdnem megölte a viz-
sgálatot tartó állatorvost. Kaposvárról jelentik:
Előzetes felmérésük közben megdöbbentő bal-
szert történt Lévy Pál állatorvossal, aki
Nagybajomiban tartott állatvizsgálatot. Az állat-
vizsgálat megejtése közben egy veszett téhen
az állatorvost több helyen megharapta. A kö-
vetlen levő pásztorkor szerencsére észrevették a
veszett téhen támadását és közbelépésükkel
megmentették Lévy állatorvost a biztos halál-
tól. A téhen marásaitól súlyosan megsérült áll-
atorvost hozzátartozói még vasárnap vonatra
vették, hogy a budapesti Pasteur-intézetbe száll-
ítsák. Eddig azonban nem bizonyos, hogy meg-
érkezt-e, mert a Dunántúlon tomboló hatal-
mas hóviharak miatt az összes vonatok elakad-
tak.

★ A híres Krammer-féle gyors fa-
köböző- és árszámió könyv zsebkönyv-
ként kapható a Brassói Lapok Könyvostá-
lyában. Ára vászonkötésben

EUROPA kávéház
itt terem,
Brassó, Kolostor-u 7
MEGNYILT. Kitűnő konyha
PUSZTAI Béla ujonan csapolt
sör, elsőrangú borok alakított
zenekarával
Estenki tánc.

— Simba. (Sajtóbemutató az Astra-mozgóban.)
Kerek számmillió lejt áldozott a newyorki Na-
turkumstunseum azért az expedíciós filmért, a
melyet Afrika dzsungeljeiben, Abesszíniában,
Tanganyikában és Viktoriában vettek fel. Még
kell állapítanunk, hogy ez a film az, amelyből mi-
nél többet kellene csinálni. A sok kitalált sze-
relmi történet után végre olyan látványosság, a
mely, — mintha mi magunk utaznánk a rej-
telmes vidékeken, — csupa izgalom, gyönyör-
ködtető és idegfeszítő élmény. Emberfajták,
állatok, amiket soha nem láttunk, — meglesve
a felvévegptől, életük legintimebb pillanatai-
ban. Guuk, antilopok, orrszarvuk, krokodilok,
strucc, zsiráfok, zebbrák, elefántok, vizilovák,
keselyűk ezrei hömpölyögnek és borzasztanak,
— mintha valami magasrendű erő a közükbe
engedett volna, bántódás nélkül. Az állatok ki-
rálya, a „Simba“, amelyet a bennszülöttek hiv-
nak így, fenséges hatalmában uralja ezt az egész
vad vidéket, embert és többi állatot egy-
aránt. Négy évig dolgozott az expedíció, amely
gyakran volt kénytelen robbanógolyóval töltött
fegyverét is használni. A nagyhírű film felvé-
te ezése a legkitűnőbb. Színi önzálása kifogás-
talan. Az utóbbi évek egyedülálló teljesítménye.

Leszállították az amerikai postások
munkaidejét, hogy 2000 munkanélkülit
alkalmazhassanak. Washingtonból je-
lentik: a szenátus egyhangilag szavazott
meg egy törvényjavaslatot, amely a pos-
taalkalmazottak heti munkaidejét 48
órától 44 órára csökkenti. Ennek a tör-
vényhozási intézkedésnek az a célja,
hogy enyhítse a munkanélküliséget,
mert a munkaidő leszállítása követke-
zőben valószínűleg kétezerrel kell szá-
porítani a postaalkalmazottak számát.

— Templomrablás Kilyénfalván. Tudó-
sítónk jelenti: Titokzatos betöréses lo-
pás történt a gyergyói Kilyénfalva kö-
ségben. Eddig még ismeretlen tettes éj-
nek idején a katolikus templom kórus
alatti ablakán behatolt a templomba. —
Sorra feltörte bent a perselyeket, magá-
hoz vette azok tartalmát s végül a főoltár
belsejében őrzött oltáriszentséget emelte
ki s gazdag zsákmányával az előbbi uton
eltávozott. A plebánus feljelentésére a
tekerőpataki csendőrök másnap két
egyént letartóztattak, minthogy ezekre a
tett elkövetését rábizonyítani nem sike-
rült, gyanuba vett mindenkit. A lopás éj-
jelen Kilyénfalván több háznál katoná-
bucszatást tartottak s a csendőrfőnök
több legényt látott az utcán, akik a bu-
cszatókra mentek, vagy onnan távoztak.
Mit tesz ilyenkor a zseniális vidéki
nyomozó közeg? Gyanuba fog mindenkit,
aki az utcai járás-keleléssel bizonyítja,
hogy még életben van. Csendőreink sem
mentek tanácsért a szomszédokhoz. Össe-
fogták valamennyi kilyénfalvi lakost, a
kit előző éjjel az utcán láttak. Tudjuk
mit jelent különösen faluhelyen az, ha
valakit a csendőrség lopás, pláne tem-
plomrablás gyanújával az őrsre kísér.
Évek múlva is rámondja a pletyka, hogy
egyszer lefogták volt már. Négy becsü-
letes embert hurcolt így meg teljesen
ártatlanul a csendőrség, ahelyett, hogy
az igazi tettest kerítette volna kézre. Ki-
váncsiak lettünk volna, kit kísér be az
őrsre akkor, ha azon az éjjelen véletle-
nül senkit nem lát az utcán? S kíván-
csian kérdezzük: véget ér-e s ha igen,
mikor a csendőri baszkodás?

— Konfirmáció oktatás. A brassói magyar
evangélikus egyházközségben a konfirmáció
oktatás folyik. Figyelmeztetjük mindazon ifja-
kat, akik még ebben az évben megkonfirmálni
kívánnak, hogy legkésőbb folyó hó 21-ig irat-
kozzanak be, mivel a későbbi jelentkezéseket
nem vehetjük figyelembe. Lelkészi hivatal.

— Nehéz székülésben szenvedők, akik-
nek az agyvértóduzás, a fejfájás és szív-
dobogás, az emésztési zavarok és külön-
ösen a végbélbajok teszik az életet ne-
hézzé, igyanak reggel és este egynegyed
pohár természetes Ferenc József keserü-
vizet. Klinikai vezető orvosok igazolják,
hogy a Ferenc József viz műtétek előtti
és utáni időszakokban is nagyértékű
hashajtónak bizonyul. A Ferenc József
keserüviz gyógyszerárakban, drogéri-
ákban és fűszerüzletekben kapható.

— Hushagyókédi késelés a brassói
Gyár-utcában. A vidám hushagyókédi
éjszakában véres incidens játszódott le
a brassói Gyár-ut 8 sz. házban levő ven-
déglo előtt. Éjfél felé néhány legény ál-
lított be Eiben János vendéglo éttermé-
be és hangosan italt követelt. Eiben lát-
va, hogy a legények részegek, megtagad-
ta az ital kiszolgáltatását és kurjongató
vendégeit kitessekte. Azok távoztak is,
Eiben pedig kiment az utcára, hogy az
üzlet vasredőnyét lehúzza. A hushagyó-
kédi poharazástól berugott legények
azonban észrevették s ekkor az egyik
nekiugrott és a bicskájával megszúrta
A bicska pengéje Eibennek a bal karjá-
ba furdott és a könyök alatt néhány
centiméterre csontig hatoló mély vágást
ejtett, amely átmeteszte az izmokat is,
a vérereket, sőt a kar idegeit is. A táma-
dó ezután társaival együtt nyomtalanul
eltűnt. A megbicskázott vendéglo host-
zátartozói bejelentették a Marzescu-féle
kórházba, ahol műtétet hajtottak végre
rajta. A rendőrség bünygyi osztálya
megindította a nyomozást a garázda le-
gények után.

★ „Titokzatos szerelem“ címen a német be-
szélő, éneklő filmgyártás egyik legpompásabb
alkotását mutatja be mátol kezdve a Modern
Mozgó. A darab női főszerepét Betty Aman,
a legfiatalabb filmdiva, a filmszínésznői szépség-
verseny győztese alakítja. Ez a film nagyon
tetszeni fog ismét a Modern Mozgó közönsé-
gének.

— A HALÁLRAITÉLT GONOSZTE-
VŐ KIÁLTVÁNYA A HELYES GYER-
MEKNEVELÉSÉRŐL. Los-Angelesből je-
lentik: A los-angelesi törvényszék ha-
látra ítélte egy Benjamin Franklin Bonn
nevű fiatalembert, aki két dollár és 20
centért megölt egy asszonyt. A kivég-
zése előtt álló gyilkos a síralomházban
hosszu kiáltványt szerkesztett és ezt el-
juttatta a losangelesi újságíróknak. A
kiáltvány a szülőkhöz szól, a gyermek-
nevelés ügyében. „Ne verjék meg a
gyermeketek mindaddig, — hangzik a
gyilkos kiáltványának passzusa — amíg
nem egészen biztosak abban, hogy m. g.
érdemi a verést. Ne adjanak fegyvert
gyermekük kezébe. Ne hazudjanak a
gyermek előtt, mert utánozni fogja szü-
leit. Tanúsítsanak megértést a gyerme-
kekkel szemben, ha akarják, hogy em-
ber legyen belőle. Szeretném, ha intő
szavam megmenetene a lejtőrejutásról
olyanokat, akiket a megértés, a szeretet
még elsszatéríthet az egyenes utra. Az
én tragédiám az, hogy gyávoának minő-
sítettek gyermekkoromban. Ha megér-
téssel viselkedtek volna velem szemben
a szüleim, a tanítóim, a társaim, ekkor
nem volnék ott, ahol most vagyok

★ Ha nem akarjuk veszélyeztetni arcborún-
ket, úgy, — mint a többi szépítőszerek kivá-
lasztásánál, — a puder megválogatását is figye-
lembe kellene venni arcborunk alkatát. A jó,
tisztá puder, amely normális alkatu arcbor-
nál kitűnő, a zsíros arcbornál néha egészen káros
hatással lehet, — és fordítva! Az új, intenzív
tudományos kutatások eredményein alapuló
MARINELLO-bőrápolás éppen ezért többi szép-
ségi szeren kívül, amelyek szintén az egyes bő-
r típusoknak felelnek meg, — két teljesen kü-
lönböző puderfajtát is létesített. Ez a két pu-
derfajta a Marinello „Light“ rendes, vagy szá-
raz bőr részére és a Marinello „Heavy“ tulzi-
ros és kitágított pórusu arcbornek. A fölötté
sikeres Marinello szépségápoló módszerekről
minden Marinello elárusítóhely díjtalanul és
készséggel felvilágosítást ad.

★ Bukarestben eseményszámba megy
az erdélyi és bánáti zsidó nőegylet ezévi
bádjá. A vezetőség nagy buzgalommal
fáradozik azon, hogy a február 21-én a
Cercul Libertatea helyiségeiben, Strada
C. A. Roseti 7 sz. alatt rendezendő bálja
a szezon legkiemelkedettebb estélye le-
gyen. A feltétlen kellemes szórakozás
garanciájául szolgál többek között, hogy
a zenét a közismert Paulmann's jazz
nyújtja. Értesüléseink szerint ezenkívül
számos meglepetést tartogat a rendező
bizottság.

— Nőszülő gimnázisták. Bécsből jelentik: A
legutóbbi népszámlálás szerint az elmúlt évben
Bécsben kerekén egymillió nő és 850.000 férfi
él. A számoknak ez az aránya is világosan meg-
magyarázza annak az okát, hogy átlag minden
ötödik bécsi nőnek — nincs férje. Általában a
bécsi házasságok egyre furcsábbak lesznek. Az
utóbbi évek házassági statisztikái érdekes ada-
tokat hoznak arról, hogy milyen különbsé-
gek mellett kötnek házasságot Bécsben az em-
berek. Az elmúlt évben összesen 16.213 házas-
ságot kötöttek Bécsben, 311 házasság eseté-
ben a vőlegény még nem volt huszéves, 88
esetben még nem volt 19, 15 esetben még nem
volt 18 és négy esetben még nem volt 17. Szó-
val négy olyan fiatalember nősült meg, akik,
ha iskolába járnának, még csak a hatodik gim-
náziumot végeznék. És a 17 éven aluli fiuk
feleségei hány évesek voltak? Kettő volt közü-
lük 23 éves és egy 26 éves és egy 30 éves.
Előfordult három esetben, hogy 35 éves nők
mentek 21 éves fiukhoz, sőt egy alkalommal
az egyik 21 éves fiatalember egy 40 éves höl-
gyet vezetett az oltár elé. Azok között a nők
között, akik 1928-ban Bécsben férjhez mentek,
112 már tul volt a hatvanadik életéven, 20 már
65 éves is elmúlt, sőt akadt tizenegy 70 éven
felüli hölgy a menyasszonyok listáján. Az egyik
65 éven felüli hajadon egy 30 éves ifjuhoz ment
feleségül.

★ Bukarestben eseményszámba megy
az erdélyi és bánáti zsidó nőegylet ezé-
vi bálja. A vezetőség nagy buzgalom-
mal fáradozik azon, hogy a február 21-
én rendezendő bálja a szezon legkiemel-
kedettebb estélye legyen. A feltétlen
kellemes szórakozás garanciájául szol-
gál, többek között, hogy a zenét a köz-
ismert Paulmann's jazz nyújtja. Értesü-
léseink szerint ezenkívül számos megle-
petést tartogat a rendező bizottság.

Székrekedést,
aranyeret, vesebait, májbetelegéseket, rheu-
mát gyorsan és könnyen, anélkül, hogy
a szervezetnek ártson, természetes
gyógyimóddal gyógyít az
UNIVERSAL-TEA
Dobozonként 95 lej, gyógyszertárakban és
drog-riákban. Labor. „Malarin“ Bukarest,
Piața G. Cantacuzino 3. E 28

HEINE HENRIK

Helvenőt éve van, hogy a világnak
a szó szoros értelmében eleddig legna-
gyobb lírikusa, Heine Henrik, örök
álmora hunyta le szemét egy párisi
matrácson, — ahogy ő már haldoklá-
sában nevezte végonaglásának fekke-
lyét és amely matrácson másik éneke-
se, a londoni Israel Zangwill, csodálatos-
képpen szintén egy ilyesfajta padlás-
szobában, hűzetők felett, lehette ki
meghasonlott, sanyargatott lelkét.

Heine Henrik két alakban él köztünk,
— mint bálvány és mint tabu. Bálvá-
nya minden érző, finom nőnek és fér-
finek, — de sokszor tabuá hűdegül je-
ges politikai áramlatokban. Lentről-
fel, fentről-le himbálózik, ma is még e
hányatott poéta. Korfu-szigetén — zob-
rot emelt neki Erzsébet királyné — de
az új tulajdonos, Vilmos császár, a
szobrot már lebontotta. Iskoláskönyvek-
ben behajtott füllel jelölik azt a lapot,
amelyen verse áll, — vagy kitépik.

Gyermektelenül mult ki a világból.
De volt két fibére, Maximilián és Gusztá-
v. Maximilián kevéssel az orosz-tör-
ök háboru után halt meg, miután, mint
katonaorvos, valami betegséget szerzett.
Gusztáv szintén magasrangú katonatiszt
lett báróságot is kapott, Geldern elő-
néppel. Ennek a báró Gusztáv Heine-
Geldernnek, a költő testvérbátyjának, aki
már ugyancsak régen meghalt, — él ma
még egy unokája: dr. Robert Heine-
Geldern, magántanár a bécsi egyete-
men, (lakás: a Schubert-ringen) — ez
Heine Henrik családjának utolsó, még
életben levő férfitagja. Agglegény. Ha
ez is meghal, — a Heine név, a költő
Heine Henrik családjának neve, eltűnik
a földről.

Heine Henriknek jelenleg sehol a
világon nincs szobra. Csak sírköve van,
a párisi Père Lachaise-temetőben és
azon, domborműben, látni az alakját.
Ökölszorító aljasság ez, a feneketlen
emberi rosszasság meggyűlötsége. Sze-
gény, sovány, ábrándos Költő, — ime
hogy labdáznak vele! Ma nem kellssz,
— de ha megint ur lesz a világon az
emberiség, — visszalendülsz az idegek,
szoruló mellette, nyerskus-zívek fölé, a
melyek most, mint leütött vezetékek,
összegörbülten lapulnak minden állam
utjai mentén. (b—y)

★ Különösen a téli hónapokban, amidőn
gyermekünk kevesebb mozgást végezhetnek a
szabadban, felépítő hatású, vitamindus tápsze-
rekre van szükségük, ha azt akarjuk, hogy
megfelelően fejlődjenek. — Scott's Emulsion
nagymennyiségű vitamint tartalmaz s így ez a
szer már évtizedek óta bevált és világszerte
millió meg millió követőt és barátot talált.

★ A híres Gellé Fréres fogpaszta és fog-
szappan használata által a foghus megerősödik,
megszűnik a kellemetlen szájszag, a fogak meg-
fehérednek, ragyogóak lesznek, mint a gyöngy-
sor, a fogszu és a fájdalom, gennyes gylla-
dások keletkezése lehetetlenné válik. Gellé Fré-
res fogkrém és fogszappan kölcsönösen kiegé-
szítik egymást hatásukban, miért is a minden-
kori használatnál csak kis mennyiséget kell
használni. Ez a két kitűnő készítmény megér-
demli, hogy próbát tegyen vele mindenki.

SPORT

Osztrák—olasz válogatott labdarú- mérkőzés lesz vasárnap

Bécsből jelentik: Az osztrák labdarúgó
válogatott csapat vasárnap Milánóban
játsszik az olasz válogatott ellen. Az osz-
trák csapat gerincét hat Admira játékos
fogja alkotni.

↓ Vasárnap összeül a Középeurópai-kupa-
konferencia. Budapestről jelentik: A
Középeurópai-kupa konferenciát vasár-
napra összehívták. A konferencia színe-
lye Milánó lesz. A magyar szövetség
képviselőiben dr. Fodor, Kenyeres Ar-
pád és Fischer Mór fognak megjelenni a
tanácskozásokon.

A Brassói Siegylet jubileumi versenyei

Brassó, február 18
A brassói szász siegylet, huszonötéves
fennállása alkalmából vosárnap rendezi
a Pojánában a már egyizben elhalasz-
tott nagyszabású siversenyét. A program
szerint ugróverseny és lesikló verseny
lesz, melynek utvonala: Pojáná-Ördög-
csucs-Postaré.

A hóviszonyok egyelőre nem kedvező-
ek, úgy hogy, ha csak időközben nem
lesz újabb hóesés, a lesiklóverseny a
„történelmi utvonalon“ el fog maradni.

Az ugróversenyek érdekességét fokoz-
za az a körülmény, hogy a brassóiak
meghívására Grácból hat kitűnő osztrák
sielő érkezik.

Szerkesztői üzenetek

Pontos cím D. I. Tessék a Színházi Életről kérni a címet, mi nem tartjuk evidenciában a könnyű muzsa szereplőit.

Három kérdés. 1. szennvedett sérelmét törvényes uton próbálja megtorolni. Az adóamnesztia azoknak szól, akik elmaradt, de nem fizetett adójukat a kiszabott terminusig megfizetik. Tanácsot arra, hogy fellejtse-e haragját és jutalékot szerezzen az ő megbírságotlásából, nem adunk. A denunciació azonban mindig méltatlan, férfiatlan cselekedet. 2. A Sanator, de hiába követeli vissza pénzét, nem fogja megkapni. 3. Szintézis, trigonometriai magasságmérés és barométeres magasságmérés útján. Tachimeter, fotograméter szolgáltatnak ilyenmű felvételre.

Hü olvasója a B. L.-nak. A négy korosztály alkalmatlanságának fellüvizsgálása, de csakis az északi vármegyékben, tényleg el volt rendelve. A kontingenst illetőleg mindig az az évfolyam a mérvadó, amelyikkel szolgálati kötelezettségének eleget tett.

65134114. Abban igaza van, hogy a bajok brrása nem a nagy házbér (ez inkább követelés a bajoknak), s hogy a háztulajdonosoknak az elmaradt reparálások, adók stb. jök terhet okoznak, de a gazdasági leromlás, köztisztviseli fizetések redukciója, állástalanág, munkanélküliség, stb. minden irányban valami kiegyenlítődet igényelnek.

X. M. Newyork Times (Newyork) Amerikai Népszava. Newyork 24. Union Square.

D. L. Utlevélhez: Személyazonossági, állampolgársági, erkölcsi (Ügyesség), adóhivatali nyugtája 25 lejről, katonai irat, sziguranca véreményezése, községi és globális adó befizetéséről nyugta, két fénykép. Viziumot Csehszlovákia követsége (Bukarest, Str. V. Lascar 45).

B. Zs. Nem nyertek.

B. F. Üzleti ügyben tanácsot nem adhatunk. Tessék egy másik gazdát megkérdezni vagy terménykereskedőhöz fordulni.

Rádió műsor

Péntek, február 2.

Bukarest. 18: Gramofon. 17: Könnyű és román zene. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Színházi krónika. 21: Puccini „Tosca” a. operája gramofonon. Budapest. 10.15: A rádió házi kvartettje. 18.05: Mándita-szalonzenekara. 17: Felolvasás. 18: Tót-magyar nyelvtanítás. 18.20: Kenéz Vilma (zongora) és Pataky Lili (hegedű) hangversenye. 19.20: Gyorsírás tanfolyam. 19.45: Kiss Lajos cigányzenekara. 20.30 Opera-előadás. Utána: Szabó Guy László jazz-zene-kara. Bécs. 12: Gramofon. 16.25: Haupt-zene-kar 18—20.30: Felolvasások, előadások. 21: Neghal Oszkár „Lengyelvér” a. operettjének előadása. 23.30: Gaudriot-jazz. Königs-wur-jausen: 17.30: Délutáni hgv. 20.30: Fred-Bird tánczenekara hgv. Luigi Bernauer közreműködésével. 21.50: Szimfónikus hgv. Utána: Gé-zy Barnabás zenekara. Varsó. 20.25: Gramofon. 21.15: A varsói filharmonikusok zenekari hgv. Utána: Külföldi adóállomások műsorának közvetítése. Osló. 19: Norvég népdalok. 21: Szimfónikus hgv. Milánó. 20.30: Hgv. Prága. 20.20: Népszerű zenei előadás. 20.40: Weekend-dalok. 21.15: Varsó. Róma. 18: Könnyű zene. 22: Reklám hgv. 22.35: Szimfónikus hgv. Stockholm. 19: Gramofon. 21.45: Rosenthal Mór hgv. 22.45: Jazz. Belgrád. 19: Hgv. a Moszkva-szállóból. 21.30 Részletek „Az eladott menyasszony” c. Smetana-operából. 22.30: Jovan Mokranjac (gordonka) és Gerassimenko (zongora) hgv. 23.50: Esti hgv. Kattovicz. 18.45: zenekari hgv. 21.15: Varsó. Stuttgart-Mühlacker. 20.15: A svájci Jodel-Trió hgv. 21.15: Vidám gramofon-műsor. 22.45: A stuttgarti filharmonikusok hgv. 23.35: Kávéházi zene. Pozsony. 18.55: Magyar műsor. Königs-berg-Heilsberg. 17.30: Zenekari hgv. 20: Citera hgv. 20.35: Tánczene Berlinből. 21.30: Hang-játék. 23.30: Tánczene. 24: Hangos filmhíradó.

BERLITZ

magán nyelvkurzusok

Brassóban, Virágsor 10. l. em.

(a Banka Marmorosch Bank & Co. épületében)

Francia nyelvtanítás született párisi franciák által

Angol nyelvtanítás született londoni angolok által

Román nyelvtanítás született románok által hasonlóképpen olasz és német nyelvtanítások stb

A tanárok kizárólag saját anyanyelvükre tanítják

Az első órától kezdve, a tanítvány csak azt a nyelvet hallja és beszéli, amelyet meg akar tanulni

Kezdőfogalmak - Társalgás - Nyelvtan-irodalom Kereskedelmi levelezés

A kurzusok (külön órák és csoportok azonnal kezdődnek).

Jelentkezések naponta 10—11-ig és este 4—9 óráig.

Piața Liberă (Virágsor) 10. l. em.

Közgazdasági Lapok

Megszállták Szatmárt a szeszinspektörök

Az uccán fogdossák a granicsárok az embereket, akiknél italos-üveget látnak — A termelőktől hordószámra kobozzák el a bort

Szatmár, február 18.

Égész granicsárosztagokat bocsátottak rá Szatmára, amelyet az újszesztörvény végrehajtása címén valóságga megszalltak a szeszinspektörök.

Három-négy különítmény üzi, hajszolja, pekzálja az embereket azon a címen, hogy feketeszest keresnek.

A napokban néhány szeszinspektor érkezett Szatmára és ezek egyrésze a vám-nál, vasutnál, pénzügyi hivataloknál és nagyobb szeszkereskedőknél indított nyomozást a szeszkiüldemények legalitásának megállapítására. — Ugyanekkor érkezett Szatmára egy granicsáreszredes is, aki a maga granicsárjaival a belső forgalomban igyekszik megkeseríteni az emberek életét.

Ha valaki italosüveggel halad az utcán, megállítják, megnézik, mi van az üvegben. Ha szesz ital van benne, kéri a forgalmi engedélyt. Ez persze nincsen, mert hiszen ahhoz nem kér senki enge-

délyt a pénzügytől, hogy a korcsmából egy-két üveg bort, vagy más italt vigyen haza? Már pedig ha nincs forgalmi engedély, akkor kímélet nélkül bekísérik.

Az emberek persze tiltakoznak ez ellen a képteenség ellen, mert a törvény ugyan előírja, hogy a bor szállításához forgalmi engedély kell, amelyet az adóhivatalok a szeszilleték lefizetése ellenében adnak, de

ez a rendelkezés nem vonatkozik a kis mennyiségben vásárolt italra.

Ennek ellenére a pénzügyigazgatóság udvara tele van elkobzott demijonokkal, a hivatali szobákban lepecsételt borosüvegek sorakoznak, de hordószámra is van itt bor bőven! Ugyanis a forgalmi engedély érvénye huszonnégy órára szól. A szatmárhegyi bortermelőkkel azonban megessik, hogy megkérik a forgalmi engedélyt, de nem kapnak aznap fuvarost az elszállításra. Ha aztán másnap behozzák a bort, rájuk rontanak a granicsárok és irgalom nélkül elkobozzák a szállítmányt.

Áprilisban kerül nyilvános vita alá a kereskedelmi kódex tervezete

A kereskedelmi testü eteknek már most fel kell készülnök a kódex vitájára

Bukarest, február 18.

Nemrégiben ismertettük az új román kereskedelmi kódex tervezetét, amelyet hosszas előkészítés után alkotott meg egy speciális bizottság. Az új kódex egyesíti a most érvényben levő különféle kereskedelmi törvényeket, amelyek még a régi impériumok óta maradtak fenn és időközben legfennebb csak kiegészítő rendeletekkel módosították azokat.

Az új kódex tervezetének vannak jó és rossz intézkedései. Eppen ezért elsőrendű kereskedelmi és gazdasági érdek, hogy idejében készüljenek fel a nagyobb gazdasági szervezetek és érdekkö-

zösségek a törvénytervezet kritikájára. Különösen kereskedelmi és iparkamarákra vár az a feladat, hogy nyilvános ankétok rendezésével tegye lehetővé a javaslatnak minél szélesebb körben való megvitatását.

Amint értesülünk, a Legfőbb Törvényvéleményező Tanács április közepére egy jogászokból álló ankétot fog összehívni, amelynek az lesz a feladata, hogy az új kódexet végleges formába öntse, hogy aztán parlament elé lehessen azt terjeszteni. Ezen az ankéton fogják figyelembe venni azokat a módosító javaslatokat is, amelyeket a kamarák, vagy más testületek előterjesztenek.

Megindult a postai utánvétel-forgalom Románia és a külföld között

Brassó, február 16.

A bukaresti posta-vezérigazgatóság 212.678—1930 sz. rendeletével már megküldte az ország összes postahivatalainak azt az utasítást, melyben részletesen ismerteti a külföld és Románia január 1-én életbelépett utánvételes forgalom feltételeit.

E kereskedelmi szempontból is igen fontos postai szolgálatról az alábbiakat ismertettük:

Utánvételes postai küldemények (pénzeslevél, ajánlott-levél és csomag) a következő országokba küldhetők:

Ausztriába, Belgiumba, Csehszlovákia-ba, Dániába, Svájcba, Francia-, Német-Lengyelországba, Norvégiába, Tunisba, 10.000 lejig, Olaszországba 8840, Jugoszláviába 9000, Hollandiába 8500, Vatikán-városba 8840 és Magyarországra 8000 lejig

Ilyen küldemények küldhetők még Párison keresztül Syria, Liban és a Lat-iaque kormányzóságokba is 10.000 lejig.

Az utánvétellel terhelt s nálunk feladott postai küldemények díja csak 18 lejjel (50 arany centime-mal) több, mint a rendes küldeményeké, ehhez hozzá-számítandó azonban még az utánvételi díj után kivetendő kurzus-különbözet, amely 100 lejenként 50 baniban van megállapítva.

Az utánvételes küldemények 7 napot belül feltétlenül kiváltandók, kivéve az Európán kívüli országokat, ahol a kiváltás csak 15 nap alatt kötelező.

terminusok lejártá után a küldemények minden további avizálás nélkül visszaküldetnek feladási helyükre.

A külföldi államokból hozzánk küldött utánvételes küldemény ugyanilyen kezelésben részesül, az illető állam pénznemében meghatározott utánvétel összegét átszámítási táblázat segítségével lejben állapítják meg a postahivat-ok s ezt közlik a címzettet értesítés útján, mellyel a címzett a küldemény utánvételére a postához kell menjen. A le-jben kért utánvételi összeg után 100 le-jenként még 50 bani kurzus-különbözetet kell a postahivataloknak inkasszálniok.

Az utánvételi díjak teljes összegét a feladók kapják, abból postai díjként semmit sem vonnak le, tekintve, hogy a nemzetközi egyezmény alapján e szolgál-at ingyenesen teljesítendő.

A nemzetközi egyezményben a követ-kezőkben állapították meg az érdekelt országok hivatalos kurzusait:

Ausztria: 1 schilling, 23 lej 77 bani Csehszlovákia: 1 csehszlovák korona, 5 lej Svájc: 1 svájci frank, 32 lej 75 bani Franciaország: 1 frank, 6.65 lej, Német-ország: 1 Reichsmark, 40.14 lej, Olasz-ország: és a Vatikán: 1 lira, 8.83 lej, Ju-goszlávia: 1 dinár, 2.98 lej, Hollandia: 1 forint, 68 lej, Lengyelország: 1 zloty, 19 lej, Magyarország: 1 pengő, 29.48 lej.

ROVAT-ÉLEN

Csak jönne már az uzoratorvény

Az alábbi beküldött néhány sort változtatás és kommentár nélkül adjuk közre:

Nehéz idöket élünk. Gazdasági életünk teljesen csödbe jutott. Terményeinknek nincs ára, állatjainkat senki sem veszi. Az adókat fizetni kell, a hitelezők nem várnak. Nincs pénz, nincs kereset és mégis élni kell. De hogyan és miből? Minél szűkebb a pénz, minél nehezebb azt előteremteni, annál inkább ráfekszik az adósokra a könyörtelen uzorata, a szegény néposztály vérszívó vámpirja.

Nem a hivatalos pénzintézetekről van itt szó, hanem a felburjánzott uzorá-sokról, akik csendben ördögi machináció-val a hatóságok tudta nélkül zsarolnak.

Egy példa a sok közül: Vadasd községben is él egyik diszpél-dánya ezeknek a elvetemült büzös lelkek-nek, aki évtizedek óta fojtogatja polip karjaival, a székely kisgazdákat.

Es micsoda körmönfont ravaszsággal? Minden adós, aki hozzámegy köteles két jófizető kezest magával vinni, akik a hitelező előtt, két tanu jelenlétében alá-írlják a szabályszerű adóslevelet, vagy váltót, amelyben kamatról egy szó sem esik.

Az aláírás megtörténése után, az adós átveszi a pénzt s akkor a hitelező beszo-lítja egy külön szobába s négyszemközt levonja a 40—50 százalékos kamatot.

S a pénzért megszorult szegény ember kénytelen alávetni magát ennek a ret-tentő uzorának, sőt még perelni sem tud-já, mert kezéirását adta.

O, csak jönne már az uzoratorvény! (go.)

Módosítják a bányatörvényt

Bukarest, február 18.

Az ipar és kereskedelemügyi minisz-terium egyszakaszos törvényjavaslatot terjesztett be a Legfőbb Törvényvéle-ményező Tanácshoz a bányatörvény végre-hajtási utasítása 90-iki szakaszának mó-dosítására.

Az állami üzemek is leszállítják az árakat

Bukarest, február 18.

A kormány néhány héttel ezelőtt elha-tározta, hogy szabályrendeletet dolgoztat ki arra vonatkozólag, hogy az állami in-tézmények a maguk keretén belül jelen-tős árleszállítást vigyenek keresztül. Az erre vonatkozó szabályrendelet el is ké-szült és azt a Legfőbb Gazdasági Tanács tegnapi ülése tárgyalta.

A bizottság elhatározta, hogy a problé-mát nem kollektíve oldja meg a kormány, hanem az egyes minisztériumok maguk-csának javaslatot arra nézve, hogyan tr-ják célzatosabbnak a hozzájuk tartozó állami üzemek produktumainak árcsök-kentését keresztülvinni.

Ezzel a programmal áll összefüggésben a vasúti tarifa leszállításának terve is.

Élőállat kivitelünk Franciaországba

Bukarest, február 18.

A kereskedelemügyi minisztérium egyik kiküldöttje nemrégiben tárgyalá-sokat folytatott Franciaországban, hogy a romániai állatkivitel számára biztosít-sa a francia piacot, amely eddig megle-tesen elzárkózott a román állatbirtel-elől. A tárgyalások sikerre vezettek és az első romániai állatszállítmány már meg is érkezett a francia piacra, ahol igen jól fogadták azt és különként elő-sulyban 40 lejes árat értek el az expor-tőrök.

Az én

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

(Minden jog fenntartva.)

Permetez, de nem szüretel. Eldurul. Elanyagiasodik. Nem törődik semmivel, csak a földdel. Attól tart csupán, hogy az asszony odahagyja s viszi magával a möringot. Hát inkább engedi, tegyen úgy, ahogyan akar. Az asszony az ő férjének életében paráznának mondatik, ha más férfihoz megyen! — Így mondja a Károli Gáspár Bibliája. Hát itt elszaporodtak a paráznák...

— Pedig derék hajlamu nép ez! — mondta a papné.

— Nem is szemétnép! Nézze csak jól meg, gyakornok ur, legtöbbjének milyet a tartása, a nézése, az állása. Szobrot lehetne belőlük faragni. Nyílt a szemük, tiszta az eszüik, készek ezek minden jóra. Nem aljas nép ez! Ha bemelegyen egy házba, hogy fogadják... Még a székét is megtörik, úgy marasztalják, asse tudják, hova tegyék. Hamar lányom, fuss le a pincébe, egy üveget a rizlingből. Na ezt a szalonnát meg ne vesse. Saját vágásom. Mondom, elsőrangú fajta ez. Vendégszerető, egyenes, barátságos, derék. Csak a hulladékja romlik és rántja magával a többi. A fiatalokat. Lassankint csupa ocsut csinálnak a tiszta buzából. Megfertözik a falat. Ígyék. Kazsi ur, maga se vesse meg.

A tiszteletesné lelkesen figyelte az urának minden szavát. A jegyző-gyakornok elgondolkozott, szeretett volna kibeszélni, magyarázni, hogy ő mint látja a dolgot, de Becsy Pál szavainak szenvedélye beléfojtotta a szusz.

— Ismerem én őket, az én fajtám, itt sarjadzotam én is — folytatta a pap. — Nem is hagyom őket! Ha kell, korbáccsal jövök, ha kell, ravasz leszek. Ha nem használ a szép szó, jöjjön a kényeszer...

— Nehéz lesz összeegyeztetni az erőszakot a lelkipásztori hivatással! — szölt közbe Kazsi Sándor.

— Dehogyan nehéz... Az Ur Jézusnak sem volt nehéz kiverni a kufárokat a templomból. Csak a módszerem lesz az erő. De alapja a hit. Az a hit, hogy ez a nép nemes, ez a nép nagyobbra hivatott.

A gyakornok rokonszenvvel és élénken figyelte a papot. Becsy elgondolkozott, majd közelebb hajolt Kazsihoz:

— Köztünk legyen mondva, Kazsi ur, elhatároztam, hogy magam is beállok a küzdők sorába. Ezt a Fazekas Zsuzsát kellene először is eltelepíteni innen. A falu átká ez a személy. Ez terjeszti a rájályt. Összeszűri a leveit mindenkivel. Figyeltetem már. A Forintos Györgyné, aki szomszédja, szemmel tartja. A Vargapéterné a temetőről hoz majd híradást. Azt mondják, ott ássa el a magzatokat. A Józsa Pista felesége...

A pap csomó nevet sorolt fel.

— A jobbjérésük mind fenekednek rá. Halót vontam köréje. S egyszer csak ráteszem a kést a nyakára. Várjon, Kazsi ur, kikeresek valami irást. A főszolgabírónak küldtem. Érdekelni fogja...

Felállt és áment az irodába.

A gyakornok némán ült az asztal mellett. Szerette a papot, ámbar egészen más képpel látta a problémákat, mint Becsy Pál. A tiszteletes szerint minden kérdés csak a vallásrököcsön mulik, ő pedig azt hisi, hogy társadalmi rákfene marja az embereket. Főképpen a föld. Igaz, nem halmak éhen, sőt legtöbbnek még készpénze is van. De nem elég az, ha a hasát megtömi, mikor a földre éhes, terjeszkedni akar, de a nagybirtokok utját állják, akár a börtön rácsa. Éhes, földéhes, nem riasztja hát vissza semmi sem, még a bűn sem. Előli a magzatot is, hogy a meglevő kevés birtok, amihez többet szeretni semmiképpen sem lehet, ne ocsóljék meg. Eltűri az asszony félrelépését is, hogy megtarthassa a vagyont egyben. Nincs igaza a papnak, hogy régen is volt baj és nyomor. Volt, de a mai ember nem szellér, nem is jobbágy, hogy feleltörődjék a cserébe, akármilyen. A mai ember fejlődni akar, terjeszkedni, munkája után hasznot látni. Még kell-e várni?

a nagybirtok sövényét, akkor minden másképp lesz.

Eszébe jutott a Szendi Mari, akivel néhányszor már összezemezett. A gondolat kiesel megbízsergette. Szép lány. Ritkaság. S hogy öltözik. Selyem, lakkeipő, csupa pucc. Hát ez nem birtok-probléma? Meggyűlik a pénz náluk, nincs hova kiadni. Hát öltözködnék az asszonyok. Mode de Nagykomp! — gondolta gúnyosan. Vételkedés van a némberek között, akár a városban. Ha egyiknek új ruhája van, a másik megy utána. Megvesznek a cafrangért.

S a Fazekas Zeuzsa? Ennek a légkörnek a terméke. Mocsaras talajon nem nyílik, csak lópíróg. Okosabb, mint a többi, látja a bajokat, a gyöngéket, a sebezhető oldalakat és hasznát huz belőlük. Falánk. Eszes. Szivtelen.

A tiszteletes visszajött az irodáról. Egy beadvány másolatát hozta magával. A főszolgabírónak szölt az irás. Az elején vázolta a falu hanyatló erkölcsi helyzetét, majd különböző követeléseket állított föl. Így először is azt, hogy a vásárokat a vásárnapon napról tegyék át más napokra.

— Na, gyakornok ur, magukról is iratni! — mondta a pap.

Valóban, a beadvány kitért a jegyzői irodára is. Azt kérte, hogy a jegyző vásárnap délelőtt ne tarthasson hivatalos órát.

— De a tanyasiaknak, meg akik a szőlőson laknak, csak akkor van idejük. — jegyezte meg Kazsi Sándor.

— Az istennél sürgősebb, előbbvaló dolga senkinek sem lehet. A jegyzőség rendkívül rossz példát szolgáltat azzal, hogy templomozás idején dolgozik.

Részletesen felsorolta a memorandum pontjait és így végezte:

— Nem hagyom a falumat... színejava nép ez... Tiszta magyar nép ez... lesz itt rend, ha mondom. Ígyék, Kazsi uram, leten éltesse!

Felemelték a poharaikat és koccintottak.

VII.

A medve az idén alaposan visszabújt barlangjába. S úgy látszik, mintha elő sem akarna jönni többet a kuckójából. Már február vége felé halad a naptár, nemsokára március hasad s a tavasznak még se híre, se hamva. Fagyos szél fúj a Tisza felől és vastag hóréteg fedi a földeket.

A nagykompj nádtetők alatt forrongnak a kedélyek.

Olyan ez a falusi izgalom, akár a virág. Először csak a kis mag. Egy elejtett szó, egy rövid vita, csipp-csupp harag. Aztán kihaj, a vitából veszekedés lesz, a haragból gyűlölet. Később megint rügyezik. Ez is híveket szerez, az is barátok után néz s lassankint kialakul a két tábor. Végül mérces illattal nyiladozik az ellentét virága, fojtogató szaga beoson a külsőbök alatti, a kulcslyukon, kavarog, terjeng és felbolygatja a lelkeket.

A hosszúra nyuló tél különösen jó talaj a szenvedélyek érlelésére. A hosszú kényezerpihenés feszíti az izmokat, a bizonytalann nyár és a kenyéradó ősz izgatja a fantáziákat. Az emberek mennének már, de nem lehet, beszorulnak a nádfödelek alá és télenségekben ezerszer megrágnak minden eseményt.

Igy például nem titok, hogy a Székely Sándor nem tudott kezeset szerezni az 500 pengős kölcsönre. Tabaidy erre ragaszkodott ahhoz, hogy a kötelezet a jegyző előtt hitelesítsék és az összeget kebelezzék be Székely vagyonára. Három hétig tartott, amíg az ügylet befejeződött. Frankovics alaposan megvámolta őket. Székely, dul-ful, oda van, eszi az indulat s úgy veri az asszonyát, mint amikor a menyecske a fehérneműt szulkolják a holt Tisza hullámaiban. Elvadult ember már az, nem kiméli a gyermekét sem, idősebbik fiát úgy megütötte, hogy a szegényke nyolc napig kimaradt az iskolából.

A Lidi pedig fana izmussá érlelte ma-

gában a keserűséget. Házról-házra jár és siralmaival megtölti az egész falut. Pártot toborzott már össze, sőt a pap is szítja a dolgot. Hamar elhírlődött, hogy valóságos hajtóvadászatot tartanak a Zsuzsa után. Bizonyítékokat akarnak szerezni, hogy a törvény kezeire juttassák a bábát.

A Forintosnéri mindenki tudta, hogy színleg tartja ugyan a barátságot Fazekasnéval, de éjjel-nappal leskodik az ablakon s bemondja, ki jár hozzá, mennyi időt tölt nála, hoz-e valamit, visz-e valamit. A Vargané szintén spionkodik, az ő háza a temető mellett van, gondolja, rajta csípheti a Zsuzsát, amikor az árokba vagy a kertek mögé elhantolja az ártatlan angyalokat.

Különösen azóta éles a dolog, mióta a pap a presbiterium legutóbbi ülésén nyílt váddal lépett fel a baba ellen, elpanaszolta a születések számának nagy csökkenését s felszólította a presbitereket, hogy tekintsék kötelességüknek az erkölcsök felett való örködést.

Ez már a kard-ki-kard.

A falu nagy többsége, sutto, pletykál, összejár, megbeszéli az asszonyi furfangokhoz, a saját házassági ügyek után sem tudakozódnak. Egy bizonyos hálószo-ba-szemérem ez. A szeretőjéről az ember könnyen beszél, a más asszonya paráznaságát is megvitaja, de a hitességgel való kapcsolat nem a falu számára való. Még ő maga sem kérdezi meg, hogy asszony, így-e vagy úgy? Ezt-e vagy azt? Majd megmondja, ha valami a szíven fekszik.

Nem ártják be magukat a Lidi és a Zsuzsa ügyébe sem. Beszélnek róla, azonban nem védik egyiket sem. De az asszonyok izgalma a tetőpont felé közeledik. Mert nemcsak a Lidi dolgozik, hanem Fazekasné sem marad tétlen. Egyik este itt, másik este ott. Újabban a Szendi Marival van élet-halál jöbe. Az ő tekintélye pedig nőttön-nő. Mos már nem kétséges, hogy kapcsolatai vannak a Kanizsay-bárókkal, két héttel ezelőtt az uradalmi kocsi vitte be Szolnokra, majd az is hozta vissza. A falu tudja azt is, hogy Ivánka, a képviselő vendég lesz a Mari lakodalmán.

Akadnak más izgalmak is.

Igy a szőlő-soron karácsony után a Bagi András özvegye összeállott Pattantyus Mihállyal. Az asszony meghaladta az ötven esztendő, a legénynek pedig csak sarjadzik a szakállja. Becsy Pál a múlt héten kiment hozzájuk. Saját székere, lova vitte, mert a kösség megtagadta tőle a fuvar. Ki vállalja a rizikót, ha az állatnak lába törik az istentelen uton?

Hát ha a politikai kösség óvatos, a pap vállalja. Pedig csak egy lova van, egy nyüvött kancája, kitetszenek az oldalbordaí.

Lelkére beszélt a két embernek, ne tegyék magukat a szégyennek, s ha már másképpen nem, álljanak az oltár elé.

Szava azonban falra hányt borsó maradt. Az asszony hallgatta s közbe-közbe hümmögött:

— Mai' megláttuk, Nagytiszteletű ur... megláttuk...

A pap kedvetlenül tért haza. Látta, hogy ebből a két emberből sem lesz már énekes halott. Kiderült, hogy a Bagi Mihály azzal a feltétellel hagyta a vagyont az asszonyra, hogy az ő halála után nem megy többet férjhez. Ha mégis férjhez menne a haszonért, a jog szálljon a néjéről ennek halálán pedig legyen a birtok a lányáé. Erzsébeté.

Tehát az asszony n esküszik. Csak összeáll...

(9-ik közlemény)

A legény inkább a lányához illene. De neki kell. Így hárman laknak együtt a szűk szobában: anya, a szerető és a hajadon.

De ezeken a magándolgokon kívül súlyos ügyek is akadnak, melyek heves izgalomban tartják a lelkeket. Így elsősorban is a cigányok problémája.

Három héttel ezelőtt ugyanis vándorcigányok telepedtek meg a falu határában. Már a második nap nagy volt a felháborodás ellenük. Loptak a füstösök. Itt egy tyuk tünt el, ott egy kacsa.

Harmadnap rendkívüli ülésre jött össze a tanács. Az ülésen Frankovics, a jegyző elővett egy hivatalos leiratot. Egyenesen a belügyminisztériumból érkezett s minden falu kötelességévé tette, hogy a határukban található cigánykaravánokat a kösség vegye őrizetbe, továbbá intézkedésig lássa le őket élelemmel, mert alapos gyanu merült fel arra nézve, hogy a karavánok a fekete himlő bacillussal terjesztik országsszerte.

A leirat végképpen felháborította a kedélyeket. Először hallani sem akartak az őrizetről és az élelmezésről.

A falu hangulatának Marót Balázs adott kifejezést:

— Márhogya én etessem a bűdösöket?... Mikor szinte még a saját gyermekeimtől is irigylem... Etesse őket a devla!... Vassvillával kéne őket kihányni...

Azonban a parancs parancs, háborogni lehet ellene, de engedelmessékedni muszáj. Fejadót vetettek ki minden lakóra, lisztet és darát kellett a gazdáknak a kösség házára beszállítani. Ezenkívül faluőrseget állítottak föl a fiatalokból.

Három hete tartott már ez az állapot. A cigányok könnyen vették, sohase éltek még kemény télviz idején ennyire gondtalanul, mint most. Sőt még szemtelenkedtek is. A múlt csütörtökön tízen bejöttek a kösség háza elé és valóságos tüntetést rendeztek. Nem tetszett nekik a koszt.

— Hust akárunk, mert lebetegünk... a király hust parancsolt nekünk... megnyomja a hasunkat a sok darál!

Ugy kellett a himlősöket kocsiruddal kítakarítani a faluból.

Nem kisebb baj volt az sem, hogy a legények szívesen vállalták az őrséget. Miért? Nyilván azért, mert összeakaszkodtak a cigánylányokkal. Annyi bizonyos, hogy versengés folyt a faluőrsi tisztségért.

Az emberek dühösködtek a fejadó miatt és féltek attól, hogy a fiatalság elárasztja őket valami betegséggel.

*

Február utolsó szombatján forrpontig érett az izgalom. Eltekintve a Lidi és a Zsuzsa harcától, a pap és a jegyző nyilvánvaló meghasonlásától, emberek és asszonyok parázna ügyeitől, a cigányoktól és egyebektől, ezen a napon került sor a Nagykompj Kösségi Olvasóköri elnökségének a megválasztására.

Hosszu évek óta unalmas, jelentéktelen esemény volt a választás. Marót Balázs volt az elnök és mindenki tudta, hogy ő lesz az új elnök. Ebben az esztendőben azonban felfordult a helyzet. Forintos György, Varga Péter, Cser Lajos, a konkurens vendéglős, valamint a presbiterium több tagja akciót indítottak a Marót kibuktatására. Nyilván a pap állott a hátuk mögött.

A jelszó, amivel a Marót-ellenes küzdelem megindult, igen alapos volt. Az ugyanis, hogy a nagyvendéglős tönkreteszi az Olvasókört, már a kutya sem jár oda s az elnökséget csak arra használja fel, hogy a saját kocsmájába csábítsa az embereket.

AAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA

Uj előfizetők

az eddig megjelent folytatásokat díjtalanul kapják. Fizessen elő a B. L.-ra, hogy mindennap rendszeresen olvashassa a legjobb romániai magyar lapot. BCU Cluj-Napoca.

Megkezdődött

a

hatóságilag
engedélyezett
kiárusítás

Alapítva: 1911

D. Berbecar

divat-, selyem- és
kézműáru üzletében

BRASSO,
Str. Voivodul Mihai 7.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap egy szó 6. vastag betűből 12 lej Vasárnap 7:50. illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére szavanként 3 lej 50 szeri megjelenésnél 2 lej

Vétel-eladás

Eredeti Chevrolet alkatrészek raktár kiárusítás. Folytán leszállított áron. Automobil. Balog Lajos cégnél. Nagyvárad. 11694

ANTIK BUTOROK igen olcsón eladó. Megtekinthető 11-től délután 5-ig. Brassó, Str. Jorga 10. III. 7. 11683

TENYÉSZTOJÁS, 15-20 napos csibe 25-35 lejért kapható, külföldről importált, record tojó, fajtisza Leghorn és Vörös Izlandi, ifj. Hadnagy Gyulánál, Dálnok, Háromszék megye. 11663

Antik, faragott szalagarnitúra olcsón eladó. Brassó, Szitás-utca 45. b. 11584

Pekete ebédlegarnitúra, valamint nagy antik tükör, olcsón eladó. Brassó, Avram Jancu-u. 4. sz. 11585

PEKEK FIGYELMEBE! Olvasztott vaj 57 lejért kisebb-nagyobb tételekben utánvét mellett kapható Borra Mérést, jud. Odorheiu. 11620

Legalább 5000 fiatalpár boldogságát az alapozta meg, hogy a konyhán ott volt a Biri néni szakácskönyve. Ebből mindenki játszva megtanulja a főzés művészetét, s aki már tud főzni, annak is rengeteg hasznos tanácsot, utbagazítást ad. Ara kemény kötésben, szép kiállításban csak 130.- lej. Postán portómentesen szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya, de kapható minden jobb könyvkereskedésben is. Csak ezt fogadják el, mert ez az igazi jó, praktikus szakácskönyv.

Eladó kétszobás házika és Jork-lele tenyész-malacok. Ing. agr. Angelescu Piața Libertății 3. Braşov. 11676

Jól bevezetett fűszerüzlet lakással vagy anélkül kiadó. Cím 11690 szám alatt a brassói kiadóban

Allást keres

FIATAL ZONGORISTANÓ ötéves jazz- és szalonzenekari praxissal, csellózik, harmóniumozik, havi gitározik, állást keres. Szatmár, Papp Géza-utca 41. 11568

Fiatalkorú ügyes fényképész állást keres vidéken. Teljes el látás előnyben. Ielgére a brassói kiadókba. 11639

Lakás

Uccai butorozott szoba komolyabb nő részére kiadó. Brassó, Hátulsó-Kőbánya 23 sz. 11666

1931 március 1-től 10 szobás, és egy fürdőszobás szálloda, teljesen új és modern berendezéssel, bérbeadó. Cím: Transilvania r. t. Székelyudvarhely, Odorheiu. 11675

KERESEK APRILIS 1-re 2 szoba, konyha, fürdőszobás lakást. Cimeket „Modern” jel- jelgére a brassói kiadókba kérek. 11670

Kiadó április 1-re 3 szoba, fürdőszoba, irodának, vagy garzon lakásnak, esetleg 2 részben is. Brassó, Szent János ucca 23. 11671

KereseK Brassóban 3 esetleg 4 szobás lakást május 1-ére. Cím 11692 szám alatt a brassói kiadókban.

Vegyes

FUCHS FOGORVOS, Bukarest, husz évi praxissal. Párisban, minden modern fogmunkát végez. Bucureşti, Strada Berzei 35. 11166

Pianinót keresek bérbe. Esetleg napi 1-2 órára zongorát gyakorlásra a belvárosban. Ajánlatokat „pianinó” jelgére a brassói kiadókba kérek. 11691

Allást nyer

Gyermekszertető idősebb nő keresek 1 és 8 éves kislányaim mellé anyahelyettesnek, ki a háztartást is vezesse. Német nyelvet beszélők előnyben. Ajánlatokat Zajontz Simon Fogarasra kérek. 11665

Házasság

Házasság céljából megismerkednék földbeli, városi leányokkal, nagy vagyonnal rendelkező urasszonyokkal, diplomás és előkelő társadalmi állású urakkal. Forduljon bizalommal diszkrétan közreműködő irodámmal. Közzölje igényeit és személy adatait. Céljelzéses levelezés. Bizony Ferenc közvetítő iroda Temesvár 1. Str. Gh. Cosbuc No. 2

Az ország fűzőkészítőihez!

Nagy raktár, szabászati- és fűzőkellékek, szövetek bármilyen mennyiségben kaphatók a

„MAGAZINUL TOALETA”

Bukarest, Strada Şelari 4-6.

A speciális

„Bally extra” gummiáruk kizárólagos lerakata.

Azonnali szállítás az egész országba.

Az „Ambrosi” Szőlő-oltványtelep
MEDGYES-MEDIAS
Tulajdonos: Dr. AMBROSII ALFRED
Szállít.
elsőrangú és garantált fajtisza szőlőoltványokat és amerikai alanyvesszőket.
Kérje új árjegyzékünket. 11211

AMBROSII, FISCHER & CO
AIUD-JUD-ALBA

Szőlőoltványok,
alanyvesszők,
gyümölcsfák,
diszfák,
rózsák, stb.

legjobb beszerzési forrása.

Árjegyzék kívánatra díjtalan!

A test és a lélek egészsége mindennél fontosabb!

EZEK A KÖNYVEK EZT SZOLGÁLJÁK!

A nyers diéta, mint természetes gyógytényező.

Írta: Dr. Bucsanvi Gyula, orvos. (A tartalomjegyzékből: A nyerskoszt lényege. — A nyers diéta tudományos kritikája — A nyerskoszt ellenvetései. — Gyümölcs- és zöldségkurák — Milyen táplálékok használhatók a nyers diétánál? — Nyerskoszt szakácskönyv.)
Gyümölcs- és zöldségkurák — Milyen táplálékok használhatók a nyers diétánál? — Nyerskoszt szakácskönyv.)
Ara 102 lej

Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?

Írta: Dr. Káldor Miklós. (Napaink mindenkit érdeklő legaktuálisabb problémája a leghozzáértőbb és leghatékonyabb orvos tollából, könnyen érthető, világos stílusban.)
Ara 102 lej

A diétás konyha technikája.

Írta: Dr. Soós Aladár, egyetemi tanár. (Mit és hogyan főzzünk azoknak, akik bármilyen oknál fogva különös figyelemmel kell legyenek a főzésükre esetenként speciális megbetegedéseire? Erre tanít meg ez a kitűnő orvosi szakácskönyv.)
Ara 231 lej

Az önlevegylémezés művészete.

Írta: Prof. Gh. Baudouin, a genti egyetem tanára.

Ara 102 lej

Egészség és önlevegylémezés. (Couéizmus.)

Írta: Coué Emil

Ara 115 lej

Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak.

Írta: Dr. Földes Lajos főorvos. (A legfontosabb tudnivalók a terhesség és gyermekágy idejére, továbbá a csecsemők táplálásáról, apóiasáról és gondozásáról.)
Ara 102 lej

Üzenet az anyáknak.

Írta: Dr. W. Stekel, egyet. tanár, világhírű bécsi ideggyógyász. (A modern nevelés nélkülözhetetlen útmutatója minden szülő és minden nevelő számára, 3 kötetben. Minden egyes kötet bűfejezett egész és külön-külön is kapható.)

I. rész Kisgyermekkor (2 éves korig)

Ara 90 lej

II. rész Óvodáskor és első iskolaévek

Ara 20 lej

III. rész Serdülőkor és az érettség kora

Ara 130 lej

A teljes mű, 3 kötet egyszerre megrendelve 341 lej, portómentesen.

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

Írta: Dr. Kellner Daniel, orvos. Az összes sportok orvosi vonatkozásait tárgyaló gazdagon illusztrált hatalmas munka.
Ara 231 lej

A hipnózis helye és alkalmazása a modern gyógyászatban.

Írta: Dr. Völgyes Ferenc, főorvos

Ara 150 lej

Hogyan éljen a szívbajos ember?

Írta: Dr. Bodon Károly, egyetemi tanár

Ara 88 lej

A gyermekek erkölcsi hibái és erkölcsi betegségei.

Kézikönyv pedagógusok, gyermekbiróságok, gyermekorvosok és a művelt szülők számára. Írta: Dr. Kármán Elemér, a magyar Kriminálpedagógiai Intézet igazgatója.
Ara 36 lej

Alkoholizmus és alkoholkérdés.

Írta: Dr. Donáth Gyula, egyetemi tanár.

Ara 54 lej

Egészségügyi csecsemő-, gyermek- és anyavédelem.

Írta: Dr. Torday Ferenc, egyetemi tanár, a budapesti gyermekmenhely főorvosa.

Ara 80 lej

Az impotenciáról.

Írta: Dr. Décsi Imre, kórházi főorvos.

Ara 54 lej

A reumás bajok házi kezelése.

Nélkülözhetetlen tanácsadó reumas betegek és ápolóik számára, a beteg otthoni kezeléséről és életmódjáról. Írta: Dr. Engländer Árpád.

Ara 81 lej

A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása diétás kezeléssel.

Írta: Dr. Müller Vilmos, kórházi igazgató-főorvos. Ez a kitűnő könyv hivatva van megmutatni a gyógyulás útját a betegnek és a megbetegedés megelőzésének útját és módját a tuberkulózisra hajlamosnak.

Ara 102 lej

Mamák könyve.

Írta: Dr. Torday Ferenc, főorvos.

Ara kötve 183 lej.

Csecsemőtáplálás és táplálkozási zavarok.

Írta: Dr. Kármán Samu.

Ara 115 lej

Megrendeléseket 100 lejen alul csak az összeg és 10 lej portó előzetes beküldése ellenében intézünk el 100 lejen felül utánvétellel is szállítjuk, 20 lej portóköltséggel. 300 lejen felüli megrendeléseknél a szállítás teljesen portómentes

Brassói Lapok Könyvosztálya

B. L. Felelősszerkesztő:
Kocsis Béla

Braşov—Brassó, Kapu-utca 56 58. Telefoninterurban: (szerk és kiadóhivatal): 1-77 és 82.
Bucureşti—Bukarest I, Săndar No. 6
Telefonszám: 363 64 373 70

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600 évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

MEGBIZOTTAK. Arad: Str. Cuza Voda 3 (Halmágyi Pál) — Dév: Str. S. Barna 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehér megyék részére Kolozsvár: Str. Dubarilor 7. (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Str. György-u. 6. (Szabó Jenő). — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megye részére. — Szilágysomlyó: (Heller Ernő) — Temesvár: Berényi Lajos. Gátsor 22. a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25. (Osnai József)

Megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti helyi megbízottakon kívül a könyv központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nadas Jenő